

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषत्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ – ୫)

108 Upanishad (Vol – 5)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । ଉପନିଷଦକୁ ବେଦର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ 'ବେଦାନ୍ତ' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ 'ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା' ଓ 'ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ଷ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ ରହୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ ଦଶୋପନିଷଦ, ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ ୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଈଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଉକ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁକ୍ତଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହୁତ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୨	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବକ୍ରସୂତୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଷ୍ଠିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜୀବା ଲ, ଜବାଳି	ଯୋଗଚୂଡ଼ାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍ୱୟ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସତ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଇଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ମୁକ୍ତିକା	ଜୀବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାବ୍- ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ଧ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂକ୍ଷ୍ମ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ୱମେଧ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରଂବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ- ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୃୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଳ, ଶରଭ, ଭୃଗୁଜାବାଳ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାନ୍ତିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସମୁଦାୟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

ଯୋଗ ଉପନିଷଦ

(Yoga Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ବରାହ ଉପନିଷଦ

(Baraahopanisat / Baraaha Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀମତୀ ସସ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀମତୀ ସସ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର

ସମ୍ପାଦିକା - "ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି"

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଓଡ଼ିଶା

mohapatrasasmita89@yahoo.in

ବରାହୋପନିଷତ୍ / ବରାହ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ବରାହୋପନିଷତ୍ ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ବାରାହୋପନିଷଦ୍ବେଦ୍ୟାଖଣ୍ଡସୁଖାକୃତି ।
ତ୍ରିପାନ୍ନାରାୟଣାଖ୍ୟଂ ତଦ୍ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।
ତେଜସ୍ବିନାବଧୀ ତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ବିଷାବହୈ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥
ଅଥ ଋତୁର୍ବୈ ମହାମୁନିର୍ଦେବମାନେନ ଦ୍ବାଦଶବସ୍ତରଂ ତପଶ୍ଚରାତ ।
ତଦବସାନେ ବରାହରୂପୀ ଭଗବାନ୍ପ୍ରାଦୁରଭୂତ୍ ।
ସ ହୋବାଚୋଽଗ୍ନିଷ୍ଠୋଽଗ୍ନିଷ୍ଠ ବରଂ ବୃଣୀଷ୍ଠେତି । ସୋଦତିଷ୍ଠତ୍ ।
ତସ୍ମୈ ନମସ୍ତୃତ୍ୟୋବାଚ ଭଗବଜ୍ଜାମିତିର୍ଯ୍ୟଦ୍ୟଜ୍ଞାମିତଂ ତତ୍ତତ୍ତ୍ବମକାଶାସ୍ତପ୍ତେଽପି ନ ଯାତେ ।
ସମସ୍ତବେଦଶାସ୍ତେତିହାସପୁରାଣାନି ସମସ୍ତବିଦ୍ୟାଜାଲାନି ବ୍ରହ୍ମାଦୟଃ ସୁରାଃ ସର୍ବେ
ତଦ୍ରୂପଜ୍ଞାନାନୁକ୍ତିମାହୁଃ ।
ଅତସ୍ତଦ୍ରୂପପ୍ରତିପାଦିକାଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାଂ ବ୍ରୁହୀତି ହୋବାଚ ।
ତଥେତି ସ ହୋବାଚ ବରାହରୂପୀ ଭଗବାନ୍ ।
ଚତୁର୍ବିଂଶତିତତ୍ତ୍ବାନି କେଚିଦିଚ୍ଛନ୍ତି ବାଦିନଃ ।
କେଚିତ୍ଷତ୍ତ୍ରିଂଶତ୍ତତ୍ତ୍ବାନି କେଚିତ୍ଷଷ୍ଟବତୀନି ଚ ॥ ୧॥

ତେଷାଂ କ୍ରମଂ ପ୍ରବକ୍ଷ୍ୟାମି ସାବଧାନମନାଃ ଶୃଣୁ ।
ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ପଞ୍ଚୈବ ଶ୍ରୋତ୍ରତୁଗ୍ଳୋଚନାଦୟଃ ॥ ୨॥

କର୍ମେନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ପଞ୍ଚୈବ ବାକ୍ପାଣ୍ୟାଦୟଃ କ୍ରମାତ୍ ।
ପ୍ରାଣାଦୟସ୍ତୁ ପଞ୍ଚୈବ ପଞ୍ଚି ଶବ୍ଦାଦୟସ୍ତଥା ॥ ୩॥

ମନୋବୁଦ୍ଧିରହଂକାରଶ୍ଚିତ୍ତଂ ଚେତି ଚତୁଷ୍ଟୟମ୍ ।
ଚତୁର୍ବିଂଶତିତତ୍ତ୍ୱାନି ତାନି ବ୍ରହ୍ମବିଦୋ ବିଦୁଃ ॥ ୪॥

ଏତୈସ୍ତତ୍ତ୍ୱୈଃ ସମଂ ପଞ୍ଚୀକୃତଭୂତାନି ପଞ୍ଚି ଚ ।
ପୃଥିବ୍ୟାପସ୍ତଥା ତେଜୋ ବାୟୁରାକାଶମେବ ଚ ॥ ୫॥

ଦେହତ୍ରୟଂ ସ୍ଥୂଳସୂକ୍ଷ୍ମକାରଣାନି ବିଦୁର୍ଭୁଧାଃ ।
ଅବସ୍ଥାତ୍ରିତୟଂ ତୈବ ଜାଗ୍ରସ୍ୱପ୍ନସୁଷୁପ୍ତୟଃ ॥ ୬॥

ଆହତ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱଜାତାନାଂ ଷଡ୍ବିଂଶନ୍ତୁନୟୋ ବିଦୁଃ ।
ପୂର୍ବୋକ୍ତୈସ୍ତତ୍ତ୍ୱଜାତୈସ୍ତୁ ସମଂ ତତ୍ତ୍ୱାନି ଯୋଜୟେତ୍ ॥ ୭॥

ଷଡ୍ଭାବବିକୃତିଶ୍ଚାସ୍ତି ଜାୟତେ ବର୍ଧତେଽପି ଚ ।
ପରିଣାମଂ କ୍ଷୟଂ ନାଶଂ ଷଡ୍ଭାବବିକୃତିଂ ବିଦୁଃ ॥ ୮॥

ଅଶନା ଚ ପିପାସା ଚ ଶୋକମୋହୌ ଜରା ମୃତିଃ ।
ଏତେ ଷଡ୍ଦୁର୍ମୟଃ ପ୍ରୋକ୍ତାଃ ଷଡ୍-କୋଶାନଥ ବଚ୍ଛି ତେ ॥ ୯॥

ତ୍ୱକ୍ତ ରକ୍ତଂ ମାଂସମେଦୋମଜ୍ଜାସ୍ଥୀନି ନିବୋଧତ ।
କାମକ୍ରୋଧୌ ଲୋଭମୋହୌ ମଦୋ ମାୟାର୍ଯ୍ୟମେବ ଚ ॥ ୧୦॥

ଏତେଽରିଷତ୍ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱଶ୍ଚ ତୈଜସଃ ପ୍ରାଜ୍ଞ ଏବ ଚ ।
ଜୀବତ୍ରୟଂ ସତ୍ତ୍ୱରଜସ୍ତମାଂସି ଚ ଗୁଣତ୍ରୟମ୍ ॥ ୧୧॥

ପ୍ରାରକ୍ଷାଗାମ୍ୟର୍ଜିତାନି କର୍ମତ୍ରୟମିତୀରିତମ୍ ।
ବଚନାଦାନଗମନବିସର୍ଗାନନ୍ଦପଞ୍ଚକମ୍ ॥ ୧୭॥

ସଂକଳ୍ପୋଽଧ୍ୟବସାୟଶ୍ଚ ଅଭିମାନୋଽବଧାରଣା ।
ମୁଦିତା କରୁଣା ମୈତ୍ରୀ ଉପେକ୍ଷା ଚ ଚତୁଷ୍ଟୟମ୍ ॥ ୧୮॥

ଦିଗ୍ବୀତାର୍କପ୍ରଚେତୋଽଶ୍ୱିବହ୍ନୀନ୍ଦ୍ରୋପେନ୍ଦ୍ରମୃତ୍ୟୁକାଃ ।
ତଥା ଚନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚତୁର୍ବକ୍ତ୍ରୋ ରୁଦ୍ରଃ କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞି ଇଶ୍ୱରଃ ॥ ୧୯॥

ଆହତ୍ୟା ତତ୍ତ୍ୱଜାତାନାଂ ସତ୍ତ୍ୱବତ୍ୟସ୍ତୁ କୀର୍ତ୍ତିତାଃ ।
ପୂର୍ବୋକ୍ତତତ୍ତ୍ୱଜାତାନାଂ ବୈଲକ୍ଷଣ୍ୟମନାମୟମ୍ ॥ ୨୦॥

ବରାହରୂପିଣଂ ମାଂ ଯେ ଭଜନ୍ତି ମୟି ଭକ୍ତିତଃ ।
ବିମୁକ୍ତାଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱାର୍ଯ୍ୟା ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତା ଭବନ୍ତି ତେ ॥ ୨୧॥

ଯେ ସତ୍ତ୍ୱବତିତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞା ଯତ୍ର କୁତ୍ରାଗ୍ରମେ ରତାଃ ।
ଜଟୀ ମୁଣ୍ଡୀ ଶିଖୀ ବାପି ମୁଚ୍ୟତେ ନାତ୍ର ସଂଶୟଃ ॥ ୨୨॥ ଇତି ॥

॥ ଇତି ବରାହୋପନିଷସ୍ତୁ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୧॥

==|| ୦ ||==

॥ ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ରତୁର୍ନାମ ମହାୟୋଗୀ କ୍ରୋତରୂପଂ ରମାପତିମ୍ ।
ବରିଷ୍ଠାଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାଂ ତୃମଧୀହି ଭଗବନ୍ନମ ॥ ୧॥

ଏବଂ ସ ପୃଷ୍ଠୋ ଭଗବାନ୍ପ୍ରାହ ଭକ୍ତାର୍ତ୍ତଭଞ୍ଜନଃ ।
ସ୍ଵବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମଧର୍ମେଣ ତପସା ଗୁରୁତୋଷଣାତ୍ ॥ ୨॥

ସାଧନଂ ପ୍ରଭବେତ୍-ପୁଂସାଂ ବୈରାଗ୍ୟାଦିତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞୟମ୍ ।
ନିତ୍ୟାନିତ୍ୟବିବେକଶ୍ଚ ଇହାମୁତ୍ର ବିରାଗତା ॥ ୩॥

ଶମାଦିଷଟ୍‌କସଂପତ୍ତିର୍ମୁମୁକ୍ଷା ତାଂ ସମଭ୍ୟସେତ୍ ।
ଏବଂ ଜିତେନ୍ଦ୍ରିୟୋ ଭୂତ୍ଵା ସର୍ବତ୍ର ମମତାମତିମ୍ ॥ ୪॥

ବିହାୟ ସାକ୍ଷିଚୈତନ୍ୟେ ମୟି କୁର୍ୟାଦହଂମତିମ୍ ।
ଦୁର୍ଲ୍ଲଭଂ ପ୍ରାପ୍ୟ ମାଦୁଷ୍ୟଂ ତତ୍ରାପି ନରବିଗ୍ରହମ୍ ॥ ୫॥

ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟଂ ଚ ମହାବିଷ୍ଣୋର୍ବେଦାନ୍ତଶ୍ରବଣାଦିନା ।
ଅତିବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମଂ ରୂପଂ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଲକ୍ଷଣମ୍ ॥ ୬॥

ୟୋ ନ ଜାନାତି ସୋଽବିଦ୍ଵାନ୍-କଦା ମୁକ୍ତୋ ଭବିଷ୍ୟତି ।
ଅହମେବ ସୁଖଂ ନାନ୍ୟଦନ୍ୟଜ୍ଞେନୈବ ତସୁଖମ୍ ॥ ୭॥

ଅମଦର୍ଥଂ ନ ହି ପ୍ରେୟୋ ମଦର୍ଥଂ ନ ସ୍ଵତଃପ୍ରିୟମ୍ ।
ପରପ୍ରେମାୟାଦତୟା ମା ନ ଭୁବମହଂ ସଦା ॥ ୮॥

ଭୂୟାସମିତି ଯୋ ବ୍ରହ୍ମା ସୋଽହଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ମୁନୀଶ୍ଵର ।
ନ ପ୍ରକାଶୋଽହମିତ୍ୟୁକ୍ତିର୍ଯତ୍-ପ୍ରକାଶୈକବନ୍ଧନା ॥ ୯॥

ସ୍ୱପ୍ରକାଶଂ ତମାତ୍ମାନମପ୍ରକାଶଃ କଥଂ ସ୍ମୃଶେତ୍ ।
ସ୍ୱୟଂ ଭାତଂ ନିରାଧାରଂ ଯେ ଜାନନ୍ତି ସୁନିଶ୍ଚିତମ୍ ॥ ୧୦॥

ତେ ହି ବିଜ୍ଞାନସଂପନ୍ନା ଇତି ମେ ନିଶ୍ଚିତା ମତିଃ ।
ସ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍ମାତିରେକେଣ ଜଗଦ୍ଭୀବେଶ୍ୱରାଦୟଃ ॥ ୧୧॥

ନ ସନ୍ତି ନାସ୍ତି ମାୟା ତ ତେଭ୍ୟଶ୍ଚାହଂ ବିଲକ୍ଷଣଃ ।
ଅଜ୍ଞାନାନ୍ତତମୋରୂପଂ କର୍ମଧର୍ମାଦିଲକ୍ଷଣମ୍ ॥ ୧୨॥

ସ୍ୱୟଂପ୍ରକାଶମାତ୍ମାନଂ ନୈବ ମାଂ ସ୍ତୁଷ୍ଟମାହତି ।
ସର୍ବସାକ୍ଷିଣମାତ୍ମାନଂ ବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମବିବର୍ଜିତମ୍ ॥ ୧୩॥

ବ୍ରହ୍ମରୂପତୟା ପଶ୍ୟନ୍-ବ୍ରହ୍ମୈବ ଭବତି ସ୍ୱୟମ୍ ।
ଭାସମାନମିଦଂ ସର୍ବଂ ମାନରୂପଂ ପରଂ ପଦମ୍ ॥ ୧୪॥

ପଶ୍ୟନ୍ନେଦାନ୍ତମାନେନ ସଦ୍ୟ ଏବ ବିମୁଚ୍ୟତେ ।
ଦେହାତ୍ମଜ୍ଞାନବଦ୍ଜଜ୍ଞାନଂ ଦେହାତ୍ମଜ୍ଞାନବାଧକମ୍ ॥ ୧୫॥

ଆତ୍ମନ୍ୟେବ ଭବେଦ୍ୟସ୍ୟ ସ ନେଚ୍ଛନ୍ନପି ମୁଚ୍ୟତେ ।
ସତ୍ୟଜ୍ଞାନାନନ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣଲକ୍ଷଣଂ ତମସଃ ପରମ୍ ॥ ୧୬॥

ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦଂ ସଦା ପଶ୍ୟନ୍-କଥଂ ବଧ୍ୟେତ କର୍ମଣା ।
ତ୍ରିଧାମସାକ୍ଷିଣଂ ସତ୍ୟଜ୍ଞାନାନନ୍ଦାଦିଲକ୍ଷଣମ୍ ॥ ୧୭॥

ତୃମହଂଶଲକ୍ଷ୍ୟାର୍ଥମସକ୍ତଂ ସର୍ବଦୋଷତଃ ।
ସର୍ବଗଂ ସଚ୍ଚିଦାତ୍ମାନଂ ଜ୍ଞାନଚକ୍ଷୁର୍ନିରୀକ୍ଷତେ ॥ ୧୮॥

ଅଜ୍ଞାନଚକ୍ଷୁର୍ନେକ୍ଷେତ ଭାସ୍ୱତ୍ ଭାନୁମନ୍ଦବତ୍ ।
ପ୍ରଜ୍ଞାନମେବ ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ ସତ୍ୟପ୍ରଜ୍ଞାନଲକ୍ଷଣମ୍ ॥ ୧୯॥

ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମପରିଜ୍ଞାନାଦେବ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାଂମୃତୋ ଭବେତ୍ ।
ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦମଦ୍ୟନ୍ତଂ ନିର୍ଗୁଣଂ ସତ୍ୟଚିଦ୍ଦମ୍ ॥ ୨୦॥

ବିଦିତ୍ ସ୍ବାତ୍ତ୍ବନୋ ରୂପଂ ନ ବିଭେତି କୁତଶ୍ଚନ ।
ଚିନ୍ମାତ୍ରଂ ସର୍ବଗଂ ନିତ୍ୟଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଂ ସୁଖମଦ୍ୟମ୍ ॥ ୨୧॥

ସାକ୍ଷାଦ୍-ବ୍ରହ୍ମେବ ନାନ୍ୟୋଽସ୍ତ୍ରୀତ୍ୟେବଂ ବ୍ରହ୍ମବିଦାଂ ସ୍ଥିତିଃ ।
ଅଜ୍ଞସ୍ୟ ଦୁଃଖୋଽପ୍ୟୟଂ ଜ୍ଞସ୍ୟାନନ୍ଦମୟଂ ଜଗତ୍ ॥ ୨୨॥

ଅନ୍ଧଂ ଭୁବନମକ୍ଷସ୍ୟ ପ୍ରକାଶଂ ତୁ ସୁଚକ୍ଷୁଷାମ୍ ।
ଅନନ୍ତେ ସଜ୍ଜିଦାନନ୍ଦେ ମୟି ବାରାହରୂପିଣୀ ॥ ୨୩॥

ସ୍ଥିତେଽଦ୍ବିତୀୟଭାବଃ ସ୍ୟାକ୍ଲୋ ବନ୍ଧଃ କଶ୍ଚ ମୃତ୍ୟୁତେ ।
ସ୍ୱପ୍ନରୂପଂ ତୁ ଚିନ୍ମାତ୍ରଂ ସର୍ବଦା ସର୍ବଦେହିନାମ୍ ॥ ୨୪॥

ନୈବ ଦେହାଦିସଂଘାତୋ ଘଟବଦ୍ବୃଣିଗୋଚରଃ ।
ସ୍ବାତ୍ତ୍ବନୋଽନ୍ୟଦିବାଭାତଂ ଚରାଚରମିଦଂ ଜଗତ୍ ॥ ୨୫॥

ସ୍ବାତ୍ତ୍ବମାତ୍ରତୟା ବୁଦ୍ଧା ତଦସ୍ମୀତି ବିଭାବୟ ।
ସ୍ୱପ୍ନରୂପଂ ସ୍ୱୟଂ ଭୁଞ୍ଜତେ ନାସ୍ତି ଭୋଜ୍ୟଂ ପୃଥକ୍ ସ୍ୱତଃ ॥ ୨୬॥

ଅସ୍ତି ଚେଦସ୍ତିତାରୂପଂ ବ୍ରହ୍ମେବାସ୍ତିତୁଲ୍ୟଶମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମବିଜ୍ଞାନସଂପନ୍ନଃ ପ୍ରତୀତମଖିଲଂ ଜଗତ୍ ॥ ୨୭॥

ପଶ୍ୟନ୍ନପି ସଦା ନୈବ ପଶ୍ୟତି ସ୍ବାତ୍ତ୍ବନଃ ପୃଥକ୍ ।
ମସ୍ମରୂପପରିଜ୍ଞାନାକ୍ଷର୍ମଭିର୍ନ ସ ବଧ୍ୟତେ ॥ ୨୮॥

ୟଃ ଶରୀରେନ୍ଦ୍ରିୟାଦିଭ୍ୟୋ ବିହୀନଂ ସର୍ବସାକ୍ଷିଶମ୍ ।
ପରମାର୍ଥେକବିଜ୍ଞାନଂ ସୁଖାତ୍ମାନଂ ସ୍ୱୟଂପ୍ରଭମ୍ ॥ ୨୯॥

ସ୍ୱସ୍ୱରୂପତୟା ସର୍ବଂ ବେଦ ସ୍ୱାନୁଭବେନ ଯଃ ।

ସ ଧୀରଃ ସ ତୁ ବିଜ୍ଞେୟଃ ସୋଽହଂ ତତ୍ତ୍ୱଂ ଚିତ୍ତୋ ଭବ ॥ ୩୦॥

ଅତଃ ପ୍ରପଞ୍ଚାନୁଭବଃ ସଦା ନ ହି ସ୍ୱରୂପବୋଧାନୁଭବଃ ସଦା ଖଲୁ ।

ଇତି ପ୍ରପଶ୍ୟନ୍ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣବେଦନୋ ନ ବନ୍ଧମୁକ୍ତୋ ନ ଚ ବନ୍ଧ ଏବ ତୁ ॥ ୩୧॥

ସ୍ୱସ୍ୱରୂପାନୁସଂଧାନାନୁତ୍ୟକ୍ତଂ ସର୍ବସାକ୍ଷିଣମ୍ ।

ମୁହୂର୍ତ୍ତଂ ଚିତ୍ତୟେନ୍ନାଂ ଯଃ ସର୍ବବର୍ତ୍ତେଃ ପ୍ରମୁତ୍ୟତେ ॥ ୩୨॥

ସର୍ବଭୂତାନ୍ତରସ୍ଥାୟ ନିତ୍ୟମୁକ୍ତଚିଦାତ୍ମନେ ।

ପ୍ରତ୍ୟକ୍-ଚୈତନ୍ୟରୂପାୟ ମହ୍ୟମେବ ନମୋ ନମଃ ॥ ୩୩॥

ତ୍ୱଂ ବାଽହମସ୍ମି ଭଗବୋ ଦେବ ତେଽହଂ ବୈ ତ୍ୱମସି ।

ତୁଭ୍ୟଂ ମହ୍ୟମନନ୍ତାୟ ମହ୍ୟଂ ତୁଭ୍ୟଂ ଚିଦାତ୍ମନେ ॥ ୩୪॥

ନମୋ ମହ୍ୟଂ ପରେଶାୟ ନମସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ଶିବାୟ ଚ ।

କିଂ କରୋମି କ୍ୱ ଗଚ୍ଛାମି କିଂ ଗୃହ୍ଣାମି ତ୍ୟଜାମି କିମ୍ ॥ ୩୫॥

ୟନ୍ନୟା ପୂରିତଂ ବିଶ୍ୱଂ ମହାକଳ୍ମାମୁନା ଯଥା ।

ଅନ୍ତଃସଙ୍ଗଂ ବହିଃସଙ୍ଗମାତ୍ମସଙ୍ଗଂ ଚ ଯସ୍ତ୍ୟଜେତ୍ ।

ସର୍ବସଙ୍ଗନିବୃତ୍ତାତ୍ମା ସ ମାମେତି ନ ସଂଶୟଃ ॥ ୩୬॥

ଅହିରିବ ଜନୟୋଗଂ ସର୍ବଦା ବର୍ଜୟେଦ୍ୟଃ କୁଶପମିବ ସୁନାରୀଂ ତ୍ୟକ୍ତକାମୋ ବିରାଗୀ ।

ବିଷମିବ ବିଷୟାଦୀନ୍ନନ୍ୟମାନୋ ଦୁରନ୍ତାଞ୍ଜଗତି ପରମହଂସୋ ବାସୁଦେବୋଽହମେବ ॥ ୩୭॥

ଇଦଂ ସତ୍ୟମିଦଂ ସତ୍ୟଂ ସତ୍ୟମେତଦିହୋତ୍ୟତେ ।

ଅହଂ ସତ୍ୟଂ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ମତ୍ତଃ କିଂଚିନ୍ନ ବିଦ୍ୟତେ ॥ ୩୮॥

ଉପ ସମୀପେ ଯୋ ବାସୋ ଜୀବାତ୍ମପରମାତ୍ମନୋଃ ।
ଉପବାସଃ ସ ବିଜ୍ଞେୟୋ ନ ତୁ କାୟସ୍ୟ ଶୋଷଣମ୍ ॥ ୩୯॥

କାୟଶୋଷଣମାତ୍ରେଣ କା ତତ୍ର ହ୍ୟବିବେକିନାମ୍ ।
ବଲ୍ଲୀକତାତନାଦେବ ମୃତଃ କିଂ ନୁ ମହୋରଗଃ ॥ ୪୦॥

ଅସ୍ତି ବ୍ରହ୍ମେତି ଚେଦ୍ୱେଦ ପରୋକ୍ଷଜ୍ଞାନମେବ ତତ୍ ।
ଅହଂବ୍ରହ୍ମେତି ଚେଦ୍ୱେଦ ସାକ୍ଷାହାରଃ ସ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୪୧॥

ୟସ୍ମିନ୍-କାଲେ ସ୍ୱମାତ୍ମାନଂ ଯୋଗୀ ଜାନାତି କେବଲମ୍ ।
ତସ୍ମାକ୍ମାଲୀୟମାରଭ୍ୟ ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତୋ ଭବେଦସୌ ॥ ୪୨॥

ଅହଂବ୍ରହ୍ମେତି ନିୟତଂ ମୋକ୍ଷହେତୁର୍ମହାତ୍ମନାମ୍ ।
ଦ୍ୱେ ପଦେ ବକ୍ଷମୋକ୍ଷାୟ ନିର୍ମମେତି ମମେତି ଚ ॥ ୪୩॥

ମମେତି ବଧ୍ୟତେ ଜନ୍ତୁର୍ନିର୍ମମେତି ବିମୁଚ୍ୟତେ ।
ବାହ୍ୟଚିତ୍ତା ନ କର୍ତବ୍ୟା ତଥୈବାତ୍ତରଚିତ୍ତିକା ।
ସର୍ବଚିତ୍ତାଂ ସମୁତ୍ପତ୍ତ୍ୟ ସ୍ୱପ୍ନୋ ଭବ ସଦା ଋତୋ ॥ ୪୪॥

ସଂକଳ୍ପମାତ୍ରକଲନେନ ଜଗତ୍ସମଗ୍ରଂ ସଂକଳ୍ପମାତ୍ରକଲନେ ହି ଜଗଦ୍ୱିଲାସଃ ।
ସଂକଳ୍ପମାତ୍ରମିଦମୁତ୍ପତ୍ତ ନିର୍ବିକଳ୍ପମାଶ୍ରିତ୍ୟ ମାମକପଦଂ ହୃଦି ଭାବୟସ୍ୱ ॥ ୪୫॥

ମଚ୍ଛିନ୍ନଂ ମହ୍ନଥନମନ୍ୟୋନ୍ୟଂ ମତ୍-ପ୍ରଭାଷଣମ୍ ।
ମଦେକପରମୋ ଭୂତ୍ୱା କାଲଂ ନୟ ମହାମତେ ॥ ୪୬॥

ଚିଦିହାସ୍ତୀତି ଚିନ୍ତାତ୍ରମିଦଂ ଚିନ୍ତୟମେବ ଚ ।
ଚିତ୍ତଂ ଚିଦହମେତେ ଚ ଲୋକାଶ୍ଚିଦିତି ଭାବୟ ॥ ୪୭॥

ରାଗଂ ନୀରାଗତାଂ ନୀତ୍ବା ନିର୍ଲେପୋ ଭବ ସର୍ବଦା ।
ଅଜ୍ଞାନଜନ୍ୟକର୍ତ୍ତାଦିକାରକୋପନ୍ନକର୍ମଣା ॥ ୪୮॥

ଶୁଦ୍ଧ୍ୟୁପନ୍ନାତ୍ତୁବିଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପୋ ବାଧ୍ୟତେ କଥମ୍ ।
ଅନାତ୍ମତାଂ ପରିତ୍ୟଜ୍ୟ ନିର୍ବିକାରୋ ଜଗତ୍ସ୍ଥିତୌ ॥ ୪୯॥

ଏକନିଷ୍ପତୟାତ୍ତଃସ୍ଥସଂବିନ୍ନାତ୍ରପରୋ ଭବ ।
ଘଟାକାଶମଠାକାଶୌ ମହାକାଶେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତୌ ॥ ୫୦॥

ଏବଂ ମୟି ଚିଦାକାଶେ ଜୀବେଶୌ ପରିକଳ୍ପିତୌ ।
ୟା ଚ ପ୍ରାଗାତ୍ମନୋ ମାୟା ତଥାନ୍ତେ ଚ ତିରସ୍କୃତା ॥ ୫୧॥

ବ୍ରହ୍ମବାଦିଭିରୁଦ୍ଧୀତା ସା ମାୟେତି ବିବେକତଃ ।
ମାୟାତତ୍ତ୍ୱାର୍ଯ୍ୟବିଲୟେ ନେଶ୍ୱରତ୍ୱଂ ନ ଜୀବତା ॥ ୫୨॥

ତତଃ ଶୁଦ୍ଧଶ୍ଚିଦେବାହଂ ବ୍ୟୋମବନ୍ଧିରୁପାଧିକଃ ।
ଜୀବେଶ୍ୱରାଦିରୂପେଣ ଚେତନାଚେତନାତ୍ମକମ୍ ॥ ୫୩॥

ଇକ୍ଷଣାଦିପ୍ରବେଶାନ୍ତ୍ରା ସୃଷ୍ଟିରୀଶେନ କଳ୍ପିତା ।
ଜାଗ୍ରଦାଦିବିମୋକ୍ଷାନ୍ତଃ ସଂସାରୋ ଜୀବକଳ୍ପିତଃ ॥ ୫୪॥

ତ୍ରିଶାଚିକାଦିୟୋଗାନ୍ତ୍ରା ଈଶ୍ୱରଭ୍ରାନ୍ତିମାଶ୍ରିତାଃ ।
ଲୋକାୟତାଦିସାଂଖ୍ୟାନ୍ତ୍ରା ଜୀବବିଶ୍ରାନ୍ତିମାଶ୍ରିତାଃ ॥ ୫୫॥

ତସ୍ମାନ୍ନୁମୁଷୁଭିର୍ନୈବ ମତିର୍ଜୀବେଶବାଦୟୋଃ ।
କାର୍ଯ୍ୟ କିଂତୁ ବ୍ରହ୍ମତତ୍ତ୍ୱଂ ନିଷ୍କଲେନ ବିଚାର୍ଯ୍ୟତାମ୍ ॥ ୫୬॥

ଅଦ୍ୱିତୀୟବ୍ରହ୍ମତତ୍ତ୍ୱଂ ନ ଜାନନ୍ତି ଯଥା ତଥା ।
ଭ୍ରାନ୍ତା ଏବାଶିଲ୍ଲାସ୍ତେଷାଂ କ୍ୱ ମୁକ୍ତିଃ କ୍ୱେହ ବା ସୁଖମ୍ ॥ ୫୭॥

ଉତ୍ତମାଧମଭାବଶ୍ଳେଷାଂ ସ୍ୟାଦସ୍ତ୍ରି ତେନ କିମ୍ ।
ସ୍ୱପ୍ନସ୍ଥରାଜ୍ୟଭିକ୍ଷାଭ୍ୟାଂ ପ୍ରବୁଦ୍ଧଃ ସ୍ୱଶତେ ଖଲୁ ॥ ୫୮॥

ଅଜ୍ଞାନେ ବୁଦ୍ଧିବିଲୟେ ନିଦ୍ରା ସା ଭଣ୍ୟତେ ବୁଧୈଃ ।
ବିଲୀନାଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱାର୍ଥେ ମୟି ନିଦ୍ରା କଥଂ ଭବେତ୍ ॥ ୫୯॥

ବୁଦ୍ଧେଃ ପୂର୍ଣ୍ଣବିକାସୋଽୟଂ ଜାଗରଃ ପରିକୀର୍ତ୍ତ୍ୟତେ ।
ବିକାରାଦିବିହୀନତ୍ୱାଦ୍ଭାଗରୋ ମେ ନ ବିଦ୍ୟତେ ॥ ୬୦॥

ସୁକ୍ଷ୍ମନାତିଷ୍ଠ ସଂଚାରୋ ବୁଦ୍ଧେଃ ସ୍ୱପ୍ନଃ ପ୍ରଜାୟତେ ।
ସଂଚାରଧର୍ମରହିତେ ମୟି ସ୍ୱପ୍ନୋ ନ ବିଦ୍ୟତେ ॥ ୬୧॥

ସୁଷୁପ୍ତିକାଳେ ସକଳେ ବିଲୀନେ ତମସାବୃତେ ।
ସ୍ୱରୂପଂ ମହଦାନନ୍ଦଂ ଭୁଞ୍ଜତେ ବିଶ୍ୱବିବର୍ଜିତଃ ॥ ୬୨॥

ଅବିଶେଷେଣ ସର୍ବଂ ତୁ ଯଃ ପଶ୍ୟତି ଚିଦନ୍ତର୍ୟାତ୍ ।
ସ ଏବ ସାକ୍ଷାଦ୍ୱିଜ୍ଞାନୀ ସ ଶିବଃ ସ ହରିର୍ବିଧିଃ ॥ ୬୩॥

ଦୀର୍ଘସ୍ୱପ୍ନମିଦଂ ଯତ୍ନଂ ବା ଚିତ୍ତବିଭ୍ରମମ୍ ।
ଦୀର୍ଘଂ ବାପି ମନୋରାଜ୍ୟଂ ସଂସାରଂ ଦୁଃଖସାଗରମ୍ ।
ସୁପ୍ତେରୁଦ୍ଧାୟ ସୁପ୍ତାନ୍ତଂ ବ୍ରହ୍ମେକଂ ପ୍ରବିଚିନ୍ତ୍ୟତାମ୍ ॥ ୬୪॥

ଆରୋପିତସ୍ୟ ଜଗତଃ ପ୍ରବିଳାପନେନ ଚିତ୍ତଂ ମଦାତ୍ମକତୟା ପରିକଳ୍ପିତଂ ନଃ ।
ଶତ୍ରୁନ୍ନିହତ୍ୟ ଗୁରୁଷତ୍କଗଣାନ୍ନିପାତାଦ୍ଭକ୍ତଦ୍ୱିପୋ ଭବତି କେବଲମଦ୍ୱିତୀୟଃ ॥ ୬୫॥

ଅଦ୍ୟାସ୍ତମେତୁ ବପୁରାଶଶିତାରମାସ୍ତ୍ରାଂ କସ୍ତ୍ରାବତାପି ମମ ଚିଦ୍ୱପୁଷୋ ବିଶେଷଃ ।
କୁମ୍ଭେ ବିନଶ୍ୟତି ଚିରଂ ସମବସ୍ଥିତେ ବା କୁମ୍ଭାମ୍ବରସ୍ୟ ନହି କୋଽପି ବିଶେଷଲେଶଃ ॥ ୬୬॥

ଅହିନିର୍ଲ୍ଲୟନୀ ସର୍ପନିର୍ମୋକ୍ତୋ ଜୀବବର୍ଜିତଃ ।
ବଲ୍ଲୀକେ ପତିତସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟେଷ୍ଠଂ ସର୍ପୋ ନାଭିମନ୍ୟତେ ॥ ୭୭॥

ଏବଂ ସ୍ଥୂଳଂ ଚ ସୁକ୍ଷ୍ମଂ ଚ ଶରୀରଂ ନାଭିମନ୍ୟତେ ।
ପ୍ରତ୍ୟଗ୍ଜ୍ଞାନଶିଖିଧୃଷ୍ଟେ ମିଥ୍ୟାଜ୍ଞାନେ ସହେତୁକେ ।
ନେତି ନେତୀତି ରୂପଦ୍ୱାଦଶରୀରୋ ଭବତ୍ୟୟମ୍ ॥ ୭୮॥

ଶାସ୍ତ୍ରେଣ ନ ସ୍ୟାପୂରମାର୍ଥଦୃଷ୍ଟିଃ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମଂ ପଶ୍ୟତି ଚାପରୋକ୍ଷମ୍ ।
ପ୍ରାରବ୍ଧନାଶାତ୍-ପ୍ରତିଭାନନାଶ ଏବଂ ତ୍ରିଧା ନଶ୍ୟତି ଚାତ୍ତମାୟା ॥ ୭୯॥

ବ୍ରହ୍ମତ୍ୱେ ଯୋଜିତେ ସ୍ୱାମିଞ୍ଜୀବଭାବୋ ନ ଗଚ୍ଛତି ।
ଅଦ୍ୱୈତେ ବୋଧିତେ ତତ୍ତ୍ୱେ ବାସନା ବିନିବର୍ତ୍ତତେ ॥ ୮୦॥

ପ୍ରାରବ୍ଧାନ୍ତେ ଦେହହାନିର୍ମାୟେତି କ୍ଷୀୟତେଽଖିଲା ।
ଅସ୍ତ୍ରୀତ୍ୱ୍ୟକ୍ତେ ଜଗତ୍ସର୍ବଂ ସଦ୍ରସଂ ବ୍ରହ୍ମ ତଦ୍-ଭବେତ୍ ॥ ୮୧॥

ଭାତୀତ୍ୱ୍ୟକ୍ତେ ଜଗତ୍ସର୍ବଂ ଭାନଂ ବ୍ରହ୍ମେବ କେବଲମ୍ ।
ମରୁତୁମୌ ଜଲଂ ସର୍ବଂ ମରୁତୁମାତ୍ରମେବ ତତ୍ ।
ଜଗତ୍ସୟମିଦଂ ସର୍ବଂ ଚିନ୍ତାତ୍ରଂ ସ୍ୱବିଚାରତଃ ॥ ୮୨॥

ଅଜ୍ଞାନମେବ ନ କୁତୋ ଜଗତଃ ପ୍ରସଙ୍ଗୋ ଜୀବେଶଦେଶିକବିକଳ୍ପକଥାତିଦୂରେ ।
ଏକାନ୍ତକେବଲଚିଦେକରସସ୍ୱଭାବେ ବ୍ରହ୍ମେବ କେବଲମହଂ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣମସ୍ମି ॥ ୮୩॥

ବୋଧଚନ୍ଦ୍ରମସି ପୂର୍ଣ୍ଣବିଗ୍ରହେ ମୋହରାହୁମୁଷିତାତ୍ମତେଜସି ।
ସ୍ନାନଦାନୟଜନାଦିକାଃ କ୍ରିୟା ମୋଚନାବଧି ବୃଥୈବ ତିଷ୍ଠତେ ॥ ୮୪॥

ସଲିଲେ ସୈନ୍ଧବଂ ଯଦ୍ୱସ୍ତ୍ରାମ୍ୟଂ ଭବତି ଯୋଗତଃ ।
ତଥାଽଽତ୍ମମନସୋରୈକ୍ୟଂ ସମାଧିରିତି କଥ୍ୟତେ ॥ ୮୫॥

ଦୁର୍ଲଭୋ ବିଷୟତ୍ୟାଗୋ ଦୁର୍ଲଭଂ ତତ୍ତ୍ୱଦର୍ଶନମ୍ ।
ଦୁର୍ଲଭା ସହଜାବସ୍ଥା ସଦ୍ଭୁରୋଃ କରୁଣାଂ ବିନା ॥ ୭୬॥

ଉତ୍ପନ୍ନଶକ୍ତିବୋଧସ୍ୟ ତ୍ୟକ୍ତନିଃଶେଷକର୍ମଣଃ ।
ୟୋଗିନଃ ସହଜାବସ୍ଥା ସ୍ୱୟମେବ ପ୍ରକାଶତେ ॥ ୭୭॥

ରସସ୍ୟ ମନସଞ୍ଚୈବ ଚଞ୍ଚିଲତ୍ୱଂ ସ୍ୱଭାବତଃ ।
ରସୋ ବଞ୍ଚୋ ମନୋ ବଞ୍ଚଂ କିଂ ନ ସିଦ୍ଧ୍ୟତି ଭୂତଲେ ॥ ୭୮॥

ମୂର୍ଚ୍ଛିତୋ ହରତି ବ୍ୟାଧିଂ ମୃତୋ ଜୀବୟତି ସ୍ୱୟମ୍ ।
ବଞ୍ଚଃ ଖେଚରତାଂ ଧତ୍ୱେ ବ୍ରହ୍ମତ୍ୱଂ ରସଚେତସି ॥ ୭୯॥

ଇନ୍ଦ୍ରିୟାଣାଂ ମନୋ ନାଥୋ ମନୋନାଥସ୍ତୁ ମାରୁତଃ ।
ମାରୁତସ୍ୟ ଲୟୋ ନାଥସ୍ତନ୍ନାଥଂ ଲୟମାଶ୍ରୟ ॥ ୮୦॥

ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟୋ ନିର୍ବିକାରଶ୍ଚ ଲୟୋ ଜୀବତି ଯୋଗିନାମ୍ ।
ଉଚ୍ଛିନ୍ନସର୍ବସଂକଳ୍ମୋ ନିଃଶେଷାଶେଷଚେଷ୍ଟିତଃ ।
ସ୍ୱାବଗମ୍ୟା ଲୟଃ କୋଽପି ମନସାଂ ବାଗଗୋଚରଃ ॥ ୮୧॥

ପୁଞ୍ଜାନୁପୁଞ୍ଜବିଷୟେଷଣତପୁରୋଽପି ବ୍ରହ୍ମାବଲୋକନଧିୟଂ ନ ଜହାତି ଯୋଗୀ ।
ସଙ୍ଗୀତତାଲଲୟବାଦ୍ୟବଶଂ ଗତାପି ମୌଲିସ୍ଥକୃମ୍ଭପରିରକ୍ଷଣଧୀର୍ଗୀବ ॥ ୮୨॥

ସର୍ବଚିତ୍ତାଂ ପରିତ୍ୟଜ୍ୟ ସାବଧାନେନ ଚେତସା ।
ନାଦ ଏବାନୁସଂଧେୟୋ ଯୋଗସାମ୍ରାଜ୍ୟମିଚ୍ଛତା ॥ ୮୩॥

॥ ଇତି ବରାହୋପନିଷତ୍ ସୁଦ୍ଧିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨॥

==|| ୦ ||==

॥ ତୃତୀୟୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ନହି ନାନାସ୍ତରୂପଂ ସ୍ୟାଦେକଂ ବସ୍ତୁ କଦାଚନ ।
ତସ୍ମାଦଖଣ୍ଡ ଏବାସ୍ମି ଯନ୍ନଦନ୍ୟନ୍ନ କିଂଚନ ॥ ୧॥

ଦୃଶ୍ୟତେ ଶ୍ରୂୟତେ ଯଦ୍ୟଦ୍-ବ୍ରହ୍ମଣୋଽନ୍ୟନ୍ନ ତଦ୍-ଭବେତ୍ ।
ନିତ୍ୟଶୁଦ୍ଧବିମୁକ୍ତିକମଖଣ୍ଡାନନ୍ଦମଦୃୟମ୍ ।
ସତ୍ୟଂ ଜ୍ଞାନମନନ୍ତଂ ଯସ୍ମିନ୍ ବ୍ରହ୍ମାହମେବ ତତ୍ ॥ ୨॥

ଆନନ୍ଦରୂପୋଽହମଖଣ୍ଡବୋଧଃ ପରାପୁରୋଽହଂ ଘନଚିତ୍-ପ୍ରକାଶଃ ।
ମେଘା ଯଥା ବ୍ୟୋମ ନ ଚ ସ୍ଫୁଟନ୍ତି ସଂସାରଦୁଃଖାନି ନ ମାଂ ସ୍ଫୁଟନ୍ତି ॥ ୩॥

ସର୍ବଂ ସୁଖଂ ବିଦ୍ଧି ସୁଦୁଃଖନାଶାତ୍ମର୍ବଂ ଚ ସଦ୍ରୂପମସତ୍ୟନାଶାତ୍ ।
ଚିଦ୍ରୂପମେବ ପ୍ରତିଭାନୟୁକ୍ତଂ ତସ୍ମାଦଖଣ୍ଡଂ ମମ ରୂପମେତତ୍ ॥ ୪॥

ନ ହି ଜନିର୍ମରଣଂ ଗମନାଗମୌ ନ ଚ ମଲଂ ବିମଲଂ ନ ଚ ବେଦନମ୍ ।
ଚିନ୍ମୟଂ ହି ସକଲଂ ବିରାଜତେ ସ୍ଫୁଟତରଂ ପରମସ୍ୟ ତୁ ଯୋଗିନଃ ॥ ୫॥

ସତ୍ୟଚିଦ୍ଦନମଖଣ୍ଡମଦୃୟଂ ସର୍ବଦୃଶ୍ୟରହିତଂ ନିରାମୟମ୍ ।
ୟସ୍ମଦ୍ ବିମଲମଦୃୟଂ ଶିବଂ ତସ୍ମଦାହମିତି ମୌନମାଶ୍ରୟ ॥ ୬॥

ଜନ୍ମମୃତ୍ୟୁସୁଖଦୁଃଖବର୍ଜିତଂ ଜାତିନୀତିକୁଲଗୋତ୍ରଦୂରଗମ୍ ।
ଚିଦ୍ଧିବର୍ତ୍ତଜଗତୋଽସ୍ୟ କାରଣଂ ତସ୍ମଦାହମିତି ମୌନମାଶ୍ରୟ ॥ ୭॥

ପୂର୍ଣ୍ଣମଦୃୟମଖଣ୍ଡଚେତନଂ ବିଶ୍ଵଭେଦକଲନାଦିବର୍ଜିତମ୍ ।
ଅଦ୍ଵିତୀୟପରସଂବିଦଂ ଶକ୍ତଂ ତସ୍ମଦାହମିତି ମୌନମାଶ୍ରୟ ॥ ୮॥

କେନାପ୍ୟବାଧିତତ୍ତ୍ଵେନ ତ୍ରିକାଲୋଽପ୍ୟେକରୂପତଃ ।
ବିଦ୍ୟମାନତ୍ତ୍ଵମସ୍ତ୍ରୋତସ୍ତଦ୍ରୂପତ୍ଵଂ ସଦା ମମ ॥ ୯॥

ନିରୁପାଧିକନିତ୍ୟଂ ଯୁସ୍ତୁପ୍ତୌ ସର୍ବସୁଖାପୂରମ୍ ।
ସୁଖରୂପତ୍ତମସ୍ତ୍ରୋତଦାନନ୍ଦତ୍ତଂ ସଦା ମମ ॥ ୧୦॥

ଦିନକରକିରଣୈର୍ହି ଶାର୍ବରଂ ତମୋ ନିବିଡତରଂ ଝଟିତି ପ୍ରଣାଶମେତି ।
ଘନତରଭବକାରଣଂ ତମୋ ଯୁଦ୍ଧରିଦିନକୃତ୍-ପ୍ରଭୟା ନ ଚାନ୍ତରେଣ ॥ ୧୧॥

ମମ ଚରଣସ୍ଥରଣେନ ପୂଜୟା ଚ ସୁକତମସଃ ପରିମୁଚ୍ୟତେ ହି ଜନ୍ତୁଃ ।
ନ ହି ମରଣପ୍ରଭବପ୍ରଣାଶହେତୁର୍ମମ ଚରଣସ୍ଥରଣାଦୃତୋଽସ୍ତି କିଂଚିତ୍ ॥ ୧୨॥

ଆଦରେଣ ଯଥା ସ୍ତ୍ରୌତି ଧନବନ୍ତଂ ଧନେଚ୍ଛୟା ।
ତଥା ଚେଦ୍ଵିଶ୍ଵକର୍ତ୍ତାରଂ କୋ ନ ମୁଚ୍ୟେତ ବନ୍ଧନାତ୍ ॥ ୧୩॥

ଆଦିତ୍ୟସଂନିଧୌ ଲୋକଶ୍ଳେଷ୍ଠତେ ସ୍ଵୟମେବ ତୁ ।
ତଥା ମସ୍ତ୍ରଂନିଧାବେବ ସମସ୍ତଂ ଚେଷ୍ଠତେ ଜଗତ୍ ॥ ୧୪॥

ଶୁକ୍ତିକାୟା ଯଥା ତାରଂ କଳ୍ପିତଂ ମାୟୟା ତଥା ।
ମହଦାଦିଜଗନ୍ନାୟାମୟଂ ମୟୋବ କେବଲମ୍ ॥ ୧୫॥

ଚଣ୍ଡାଲଦେହେ ପଶ୍ଵାଦିସ୍ଥାବରେ ବ୍ରହ୍ମବିଗ୍ରହେ ।
ଅନ୍ୟେଷୁ ତାରତମ୍ୟେନ ସ୍ଥିତେଷୁ ନ ତଥା ହ୍ୟହମ୍ ॥ ୧୬॥

ବିନଷ୍ଟଦିଗ୍ଭ୍ରମସ୍ୟାପି ଯଥାପୂର୍ବଂ ବିଭାତି ଦିକ୍ ।
ତଥା ବିଜ୍ଞାନବିଧୂସ୍ତଂ ଜଗନ୍ନେ ଭାତି ତନ୍ନ ହି ॥ ୧୭॥

ନ ଦେହୋ ନେନ୍ଦ୍ରିୟପ୍ରାଣୋ ନ ମନୋବୁଦ୍ଧ୍ୟହଂକୃତି ।
ନ ଚିତ୍ତଂ ନୈବ ମାୟା ଚ ନ ଚ ବ୍ୟୋମାଦିକଂ ଜଗତ୍ ॥ ୧୮॥

ନ କର୍ତ୍ତା ନୈବ ଭୋକ୍ତା ଚ ନ ଚ ଭୋଜୟିତା ତଥା ।
କେବଲଂ ଚିତ୍ତଦାନନ୍ଦବ୍ରହ୍ମୈବାହଂ ଜନାର୍ଦ୍ଦନଃ ॥ ୧୯॥

ଜଲସ୍ୟ ଚଲନାଦେବ ଚଞ୍ଚିଲତ୍ତଂ ଯୁଧା ରବେଃ ।
ତଥାଽହଂକାରସଂବନ୍ଧାଦେବ ସଂସାର ଆତ୍ମନଃ ॥ ୨୦॥

ଚିତ୍ତମୂଳଂ ହି ସଂସାରସ୍ତତ୍-ପ୍ରୟତ୍ନେନ ଶୋଧୟେତ୍ ।
ହନ୍ତୁ ଚିତ୍ତମହତ୍ତାୟାଂ କୈଷା ବିଶ୍ୱାସତା ତବ ॥ ୨୧॥

କ୍ୱ ଧନାନି ମହୀପାନାଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଃ କ୍ୱ ଜଗନ୍ତି ବା ।
ପ୍ରାକ୍ତନାନି ପ୍ରୟାତାନି ଗତାଃ ସର୍ଗପରମ୍ପରାଃ ।
କୋଟୟୋ ବ୍ରହ୍ମଣାଂ ଯାତା ଭୂପା ନଷ୍ଟାଃ ପରାଗବତ୍ ॥ ୨୨॥

ସ ଚାଧ୍ୟାତ୍ମାଭିମାନୋଽପି ବିଦୁଷୋଽପ୍ୟାସୁରତ୍ୱତଃ ।
ବିଦୁଷୋଽପ୍ୟାସୁରଶ୍ଚେୟାନ୍ନିଷ୍ଠଲଂ ତତ୍ତ୍ୱଦର୍ଶନମ୍ ॥ ୨୩॥

ଉପାଦ୍ୟମାନା ରାଗାଦ୍ୟା ବିବେକଜ୍ଞାନବହ୍ନିନା ।
ୟଦା ତଦୈବ ଦହ୍ୟନ୍ତେ କୁତସ୍ତେଷାଂ ପ୍ରରୋହଣମ୍ ॥ ୨୪॥

ୟଥା ସୁନିପୁଣଃ ସମ୍ୟକ୍ ପରଦୋଷେଷଣେ ରତଃ ।
ତଥା ଚେନ୍ନିପୁଣଃ ସ୍ୱେଷୁ କୋ ନ ମୁଚ୍ୟେତ ବନ୍ଧନାତ୍ ॥ ୨୫॥

ଅନାତ୍ମବିଦମୁକ୍ତୋଽପି ସିଦ୍ଧିଜାଲାନି ବାଞ୍ଛତି ।
ଦ୍ରବ୍ୟମନ୍ତ୍ରକ୍ରିୟାକାଲୟୁକ୍ତ୍ୟାପ୍ନୋତି ମୁନୀଶ୍ୱର ॥ ୨୬॥

ନାତ୍ମଜ୍ଞସୈଷ ବିଷୟ ଆତ୍ମଜ୍ଞୋ ହ୍ୟାତ୍ମମାତ୍ରଦୃକ୍ ।
ଆତ୍ମନାଽଽତ୍ମନି ସଂତୃପ୍ତୋ ନାବିଦ୍ୟାମନ୍ତ୍ରଧାବତି ॥ ୨୭॥

ୟେ କେଚନ ଜଗଦ୍-ଭାବାସ୍ତାନବିଦ୍ୟାମୟାନ୍ନିଦୁଃ ।
କଥଂ ତେଷୁ କିଲାତ୍ମଜ୍ଞସ୍ତ୍ୟକ୍ତାବିଦ୍ୟୋ ନିମଜ୍ଜତି ॥ ୨୮॥

ଦ୍ରବ୍ୟମନ୍ତ୍ରକ୍ରିୟାକାଳୟୁକ୍ତୟଃ ସାଧୁସିଦ୍ଧିଦାଃ ।
ପରମାତ୍ମପଦପ୍ରାପ୍ତୌ ନୋପକୁର୍ବନ୍ତି କାଶ୍ଚନ ॥ ୨୯॥

ସର୍ବେକ୍ଷାକଲନାଶାନ୍ତାବାତୁଲାଭୋଦୟାଭିଧଃ ।
ସ ପୁନଃସିଦ୍ଧିବାଞ୍ଛାୟାଂ କଥମର୍ହତ୍ୟତିତ୍ତତଃ ॥ ୩୦॥ ଇତି ॥

॥ ଇତି ବରାହୋପନିଷସ୍ତୁତୃତୀୟୋଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩॥

==॥ ୦ ॥==

॥ ଚତୁର୍ଥୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଅଥ ହ ଋତୁଂ ଭଗବନ୍ତଂ ନିଦାୟଃ ପପ୍ରୁକ୍ଷ ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତିଲକ୍ଷଣମନୁବ୍ରୁହୀତି ।
ତଥେତି ସ ହୋବାଚ । ସପ୍ତତୁମିଷୁ ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତାଶ୍ଚତ୍ୱାରଃ ।
ଶୁଭେକ୍ଷା ପ୍ରଥମା ଭୂମିକା ଭବତି । ବିଚାରଣା ଦ୍ୱିତୀୟା । ତନୁମାନସୀ ତୃତୀୟା ।
ସତ୍ତ୍ୱାପତ୍ତିସ୍ତୁରୀୟା । ଅସଂସକ୍ତିଃ ପଞ୍ଚମୀ । ପଦାର୍ଥଭାବନା ଷଷ୍ଠୀ । ତୁରୀୟା ସପ୍ତମୀ ।
ପ୍ରଣବାତ୍ସିକା ଭୂମିକାଃ କାରୋକାରମକାରାର୍ଥମାତ୍ରାତ୍ସିକା ।
ସ୍ଥୂଳସୂକ୍ଷ୍ମବୀଜସାକ୍ଷିଭେଦେନାକାରାଦୟଶ୍ଚତୁର୍ବିଧାଃ ।
ତଦବସ୍ଥା ଜାଗ୍ରସ୍ୱପ୍ନସୁଷୁପ୍ତିତୁରୀୟାଃ । ଅକାରସ୍ଥୂଳାଂଶେ ଜାଗ୍ରଦ୍ୱିଶ୍ୱଃ ।
ସୂକ୍ଷ୍ମାଂଶେ ତତ୍ତ୍ୱେଜସଃ । ବୀଜାଂଶେ ତତ୍-ପ୍ରାକ୍ଷଃ । ସାକ୍ଷ୍ୟାଂଶେ ତତ୍ତୁରୀୟାଃ ।
ଭକାରସ୍ଥୂଳାଂଶେ ସ୍ୱପ୍ନବିଶ୍ୱଃ ।
ସୂକ୍ଷ୍ମାଂଶେ ତତ୍ତ୍ୱେଜସଃ । ବୀଜାଂଶେ ତତ୍-ପ୍ରାକ୍ଷଃ । ସାକ୍ଷ୍ୟାଂଶେ ତତ୍ତୁରୀୟାଃ ।
ମକାରସ୍ଥୂଳାଂଶେ ସୁଷୁପ୍ତବିଶ୍ୱଃ ।
ସୂକ୍ଷ୍ମାଂଶେ ତତ୍ତ୍ୱେଜସଃ । ବୀଜାଂଶେ ତତ୍-ପ୍ରାକ୍ଷଃ । ସାକ୍ଷ୍ୟାଂଶେ ତତ୍ତୁରୀୟାଃ ।
ଅର୍ଥମାତ୍ରାସ୍ଥୂଳାଂଶେ ତୁରୀୟବିଶ୍ୱଃ ।
ସୂକ୍ଷ୍ମାଂଶେ ତତ୍ତ୍ୱେଜସଃ । ବୀଜାଂଶେ ତତ୍-ପ୍ରାକ୍ଷଃ । ସାକ୍ଷ୍ୟାଂଶେ ତୁରୀୟତୁରୀୟାଃ ।

ଅକାରତୁରୀୟାଂଶାଃ ପ୍ରଥମଦ୍ୱିତୀୟତୃତୀୟତୁମିକାଃ ।
ଉକାରତୁରୀୟାଂଶା ଚତୁର୍ଥୀ ତୁମିକା । ମକାରତୁରୀୟାଂଶା ପଞ୍ଚମୀ ।
ଅର୍ଧମାତ୍ରାତୁରୀୟାଂଶା ଷଷ୍ଠୀ । ତଦତୀତା ସପ୍ତମୀ ।
ଭୂମିତ୍ରୟେଷୁ ବିହରନ୍ତୁମୁଷ୍ଟୁର୍ଭବତି ।
ତୁରୀୟତୁମ୍ୟାଂ ବିହରନ୍-ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍-ଭବତି ।
ପଞ୍ଚମତୁମ୍ୟାଂ ବିହରନ୍-ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ଭରୋ ଭବତି ।
ଷଷ୍ଠତୁମ୍ୟାଂ ବିହରନ୍-ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ଭରୀୟାନ୍ଭବତି ।
ସପ୍ତମତୁମ୍ୟାଂ ବିହରନ୍-ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ଭରିଷ୍ଠୋ ଭବତି ।
ତତ୍ତ୍ରେତେ ଶ୍ଳୋକା ଭବନ୍ତି —

ଜ୍ଞାନଭୂମିଃ ଶୁଭେଚ୍ଛା ସ୍ୟାତ୍-ପ୍ରଥମା ସମୁଦୀରିତା ।
ବିଚାରଣା ଦ୍ୱିତୀୟା ତୁ ତୃତୀୟା ତନୁମାନସୀ ॥ ୧॥

ସତ୍ତ୍ୱାପତ୍ତିଶ୍ଚତୁର୍ଥୀ ସ୍ୟାତ୍ତୋଽସଂସକ୍ତିନାମିକା ।
ପଦାର୍ଥଭାବନା ଷଷ୍ଠୀ ସପ୍ତମୀ ତୁର୍ଯ୍ୟଗା ସ୍ମୃତା ॥ ୨॥

ସ୍ଥିତଃ କିଂମୂଢ଼ ଏବାସ୍ମି ପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟାଃହଂ ଶାସ୍ତ୍ରସଞ୍ଜନୈଃ ।
ବୈରାଗ୍ୟପୂର୍ବମିଚ୍ଛେତି ଶୁଭେଚ୍ଛେତୁ୍ୟତ୍ୟତେ ବୁଧୈଃ ॥ ୩॥

ଶାସ୍ତ୍ରସଞ୍ଜନସଂପର୍କବୈରାଗ୍ୟାଭ୍ୟାସପୂର୍ବକମ୍ ।
ସଦାଚାରପ୍ରବୃତ୍ତିର୍ଯ୍ୟା ପ୍ରୋତ୍ୟତେ ସା ବିଚାରଣା ॥ ୪॥

ବିଚାରଣାଶୁଭେଚ୍ଛାଭ୍ୟାମିନ୍ଦ୍ରିୟାର୍ଥେଷୁ ରକ୍ତତା ।
ଯତ୍ର ସା ତନୁତାମେତି ପ୍ରୋତ୍ୟତେ ତନୁମାନସୀ ॥ ୫॥

ଭୂମିକାତ୍ରିତୟାଭ୍ୟାସାଚିତ୍ତୋଽର୍ଥବିରତେର୍ବଶାତ୍ ।
ସଦ୍ଭାବୁନି ସ୍ଥିତେ ଶୁଦ୍ଧେ ସତ୍ତ୍ୱାପତ୍ତିରୁଦାହୃତା ॥ ୬॥

ଦଶାଚତୁଷ୍ଟୟାଭ୍ୟାସାଦସଂସର୍ଗଫଳା ତୁ ଯା ।
ରୁଦ୍ରସତ୍ତ୍ୱଚମକାରା ପ୍ରୋକ୍ତା ସଂସକ୍ତିନାମିକା ॥ ୭॥

ଭୂମିକାପଞ୍ଚିକାଭ୍ୟାସାସ୍ତ୍ରାତ୍କାରାମତୟା ଭୃଗୁଂ ।
ଆଭ୍ୟନ୍ତରାଶୀଂ ବାହ୍ୟାନାଂ ପଦାର୍ଥାନାମଭାବନାତ୍ ॥ ୮॥

ପରପ୍ରୟୁକ୍ତେନ ଚିରଂ ପ୍ରତ୍ୟୟେନାବବୋଧନମ୍ ।
ପଦାର୍ଥଭାବନା ନାମ ଷଷ୍ଠୀ ଭବତି ଭୂମିକା ॥ ୯॥

ଷଡ୍ଭୂମିକାଚିରାଭ୍ୟାସାଦ୍-ଭେଦସ୍ୟାନୁପଲମ୍ବନାତ୍ ।
ୟମ୍ଭୂତାବୈକନିଷ୍ଠତ୍ୱଂ ସା ଜ୍ଞେୟା ତୁର୍ଯ୍ୟଗା ଗତିଃ ॥ ୧୦॥

ଶୁଭେଚ୍ଛାଦିତ୍ରୟଂ ଭୂମିଭେଦାଭେଦଯୁତଂ ସ୍ମୃତମ୍ ।
ୟଥାବଦ୍ୱେଦ ବୁଦ୍ଧ୍ୟେଦଂ ଜଗଜ୍ଜାଗ୍ରତି ଦୃଶ୍ୟତେ ॥ ୧୧॥

ଅଦ୍ୱୈତେ ଶ୍ଳେୟମାୟାତେ ଦ୍ୱୈତେ ଚ ପ୍ରଶମଂ ଗତେ ।
ପଶ୍ୟନ୍ତି ସ୍ୱପ୍ନବଲ୍ଲୋକଂ ତୁର୍ଯ୍ୟଭୂମିସୁୟୋଗତଃ ॥ ୧୨॥

ବିଚ୍ଛିନ୍ନଶରଦତ୍ରାଂଶବିଲୟଂ ପ୍ରବିଲୀୟତେ ।
ସଦ୍ଭାବଶେଷ ଏବାସ୍ତେ ହେ ନିଦାଘ ଦୃଢ଼ୀକୁରୁ ॥ ୧୩॥

ପଞ୍ଚଭୂମିଂ ସମାରୁହ୍ୟ ସୁଷୁପ୍ତିପଦନାମିକାମ୍ ।
ଶାନ୍ତାଶେଷବିଶେଷାଂଶସ୍ତିଷ୍ଠତ୍ୟଦ୍ୱୈତମାତ୍ରକେ ॥ ୧୪॥

ଅନ୍ତର୍ମୁଖତୟା ନିତ୍ୟଂ ବହିର୍ବୃତ୍ତିପରୋଽପି ସନ୍ ।
ପରିଗ୍ରାହତୟା ନିତ୍ୟଂ ନିଦ୍ରାଲୁରିବ ଲକ୍ଷ୍ୟତେ ॥ ୧୫॥

କୁର୍ବନ୍ନଭ୍ୟାସମେତସ୍ୟାଂ ଭୂମ୍ୟାଂ ସମ୍ୟଗ୍ନିବାସନଃ ।
ସପ୍ତମୀ ଗାଢ଼ସୁପ୍ରାଶ୍ୟା କ୍ରମପ୍ରାପ୍ତା ପୁରାତନୀ ॥ ୧୬॥

ଯତ୍ର ନାସନ୍ନ ସଦ୍ରୂପୋ ନାହଂ ନାପ୍ୟନହଂକୃତିଃ ।
କେବଲଂ କ୍ଷୀଣମନନ ଆସ୍ତେଃଦୈତେଃତିନିର୍ଭୟଃ ॥ ୧୭॥

ଅନ୍ତଃଶୂନ୍ୟୋଽବହିଃଶୂନ୍ୟଃ ଶୂନ୍ୟକୁମ୍ଭ ଇବାମ୍ଭରେ ।
ଅନ୍ତଃପୂର୍ଣ୍ଣୋଽବହିଃପୂର୍ଣ୍ଣଃ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ଇବାର୍ଣ୍ଣବେ ॥ ୧୮॥

ମା ଭବ ଗ୍ରାହ୍ୟଭାବାତ୍ତା ଗ୍ରାହକାତ୍ତା ତ ମା ଭବ ।
ଭାବନାମଖିଲାଂ ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା ଯଜ୍ଞିଷ୍ୟଂ ତନ୍ନୟୋ ଭବ ॥ ୧୯॥

ଦ୍ରଷ୍ଟୂଦର୍ଶନଦୃଶ୍ୟାନି ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା ବାସନୟା ସହ ।
ଦର୍ଶନପ୍ରଥମାଭାସମାତ୍ମାନଂ କେବଲଂ ଭଜ ॥ ୨୦॥

ୟଥାସ୍ଥିତମିଦଂ ଯସ୍ୟ ବ୍ୟବହାରବତୋଽପି ତ ।
ଅସ୍ତ୍ରଙ୍ଗତଂ ସ୍ଥିତଂ ବ୍ୟୋମ ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୨୧॥

ନୋଦେତି ନାସ୍ତମାୟାତି ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ମନଃପ୍ରଭା ।
ୟଥାପ୍ରାପ୍ତସ୍ଥିତିର୍ଯସ୍ୟ ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୨୨॥

ୟୋ ଜାଗର୍ତ୍ତ ସୁଷୁପ୍ତିସ୍ଥୋ ଯସ୍ୟ ଜାଗ୍ରନ୍ ବିଦ୍ୟତେ ।
ୟସ୍ୟ ନିର୍ବାସନୋ ବୋଧଃ ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୨୩॥

ରାଗଦ୍ୱେଷଭୟାଦୀନାମନୁରୂପଂ ଚରନ୍ନପି ।
ୟୋଽନ୍ତର୍ବ୍ୟୋମବଦନ୍ତନ୍ନଃ ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୨୪॥

ୟସ୍ୟ ନାହଂକୃତୋ ଭାବୋ ବୁଦ୍ଧିର୍ଯସ୍ୟ ନ ଲିପ୍ୟତେ ।
କୁର୍ବତୋଽକୁର୍ବତୋ ବାପି ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୨୫॥

ୟସ୍ମାନ୍ନୋଦ୍ବିଜତେ ଲୋକୋ ଲୋକାନ୍ନୋଦ୍ବିଜତେ ତ ଯଃ ।
ହର୍ଷାମର୍ଷଭୟୋନ୍ମୁକ୍ତଃ ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୨୬॥

ୟଃ ସମସ୍ତାର୍ଥଜାଲେଷୁ ବ୍ୟବହାର୍ଯପି ଶୀତଲଃ ।
ପରାଧୈଷ୍ଟିବ ପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍ମା ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୨୭॥

ପ୍ରଜହାତି ଯଦା କାମାନ୍-ସର୍ବାଂଶ୍ଚିତ୍ତଗତାନୁନେ ।
ମୟି ସର୍ବାତ୍ତକେ ତୁଷ୍ଟଃ ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୨୮॥

ଚୈତ୍ୟବର୍ଜିତଚିନ୍ତାତ୍ରେ ପଦେ ପରମପାବନେ ।
ଅକ୍ଷୁରୁଚିତ୍ତୋ ବିଶ୍ରାନ୍ତଃ ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୨୯॥

ଇଦଂ ଜଗଦହଂ ସୋଽୟଂ ଦୃଶ୍ୟଜାତମବାସ୍ରବମ୍ ।
ୟସ୍ୟ ଚିତ୍ତେ ନ ସ୍ଫୁରତି ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଉଚ୍ୟତେ ॥ ୩୦॥

ସଦ୍-ବ୍ରହ୍ମଣି ସ୍ଥିରେ ସ୍ଫାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣେ ବିଷୟବର୍ଜିତେ ।
ଆଚାର୍ଯ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରମାର୍ଗେଣ ପ୍ରବିଶ୍ୟାଶୁ ସ୍ଥିରୋ ଭବ ॥ ୩୧॥

ଶିବୋ ଗୁରୁଃ ଶିବୋ ବେଦଃ ଶିବ ଦେବଃ ଶିବଃ ପ୍ରଭୁଃ ।
ଶିବୋଽସ୍ମ୍ୟହଂ ଶିବଃ ସର୍ବଂ ଶିବାଦନ୍ୟନ୍ନ କିଂଚନ ॥ ୩୨॥

ତମେବ ଧୀରୋ ବିଜ୍ଞାୟ ପ୍ରଜ୍ଞାଂ କୁର୍ବୀତ ବ୍ରାହ୍ମଣଃ ।
ନାନୁଧ୍ୟାୟାଦ୍ବଦୁଞ୍ଚିବାନ୍ନାଚୋ ବିଗ୍ନାପନଂ ହି ତତ୍ ॥ ୩୩॥

ଶୁକୋ ମୁକ୍ତୋ ବାମଦେବୋଽପି ମୁକ୍ତସ୍ତାଭ୍ୟାଂ ବିନା ମୁକ୍ତିଭାଜୋ ନ ସନ୍ତି ।
ଶୁକମାର୍ଗଂ ଯୋଽନୁସରନ୍ତି ଧୀରାଃ ସଦ୍ୟୋ ମୁକ୍ତାସ୍ତେ ଭବନ୍ତିହ ଲୋକେ ॥ ୩୪॥

ବାମଦେବଂ ଯୋଽନୁସରନ୍ତି ନିତ୍ୟଂ ମୃତ୍ୱା ଜନିତ୍ୱା ତ ପୁନଃପୁନସ୍ତତ୍ ।
ତେ ବୈ ଲୋକେ କ୍ରମମୁକ୍ତା ଭବନ୍ତି ଯୋଗୈଃ ସାଂଖ୍ୟୈଃ କର୍ମଭିଃ ସଞ୍ଜୟୁକ୍ତୈଃ ॥ ୩୫॥

ଶୁକଶ୍ଚ ବାମଦେବଶ୍ଚ ଦ୍ୱେ ସୂତୀ ଦେବନିର୍ମିତେ ।
ଶୁକୋ ବିହଙ୍ଗମଃ ପ୍ରୋକ୍ତୋ ବାମଦେବଃ ପିପୀଲିକା ॥ ୩୬॥

ଅତଦ୍ଦ୍ୟାବୃତ୍ତିରୂପେଣ ସାକ୍ଷାଦ୍ବିଧିମୁଖେନ ବା ।
ମହାବାକ୍ୟବିଚାରେଣ ସାଂଖ୍ୟଯୋଗସମାଧିନା ॥ ୩୭॥

ବିଦିତ୍ବା ସ୍ବାତ୍ତ୍ବନୋ ରୂପଂ ସଂପ୍ରଜ୍ଞାତସମାଧିତଃ ।
ଶୁକମାର୍ଗେଣ ବିରଜାଃ ପ୍ରୟାନ୍ତି ପରମଂ ପଦମ୍ ॥ ୩୮॥

ୟମାଦ୍ୟାସନଜାୟାସହଠାଭ୍ୟାସାତ୍-ପୁନଃପୁନଃ ।
ବିଘ୍ନବାହୁଲ୍ୟସଂଜାତ ଅଶିମାଦିବଶାଦିହ ॥ ୩୯॥

ଅଲକ୍ଷ୍ମୀପି ଫଳଂ ସମ୍ୟକ୍ପୁନର୍ଭୁତ୍ବା ମହାକୁଲେ ।
ପୁନର୍ବାସନୟୈବାୟଂ ଯୋଗାଭ୍ୟାସଂ ପୁନଶ୍ଚରନ୍ ॥ ୪୦॥

ଅନେକଜନ୍ମାଭ୍ୟାସେନ ବାମଦେବେନ ବୈ ପଥା ।
ସୋଽପି ମୁକ୍ତିଂ ସମାପ୍ନୋତି ତଦ୍ବିଷ୍ଣୋଃ ପରମଂ ପଦମ୍ ॥ ୪୧॥

ଦ୍ବାବିମାବପି ପଦ୍ମାନୌ ବ୍ରହ୍ମପ୍ରାପ୍ତିକରୌ ଶିବୌ ।
ସଦ୍ୟୋମୁକ୍ତିପ୍ରଦକ୍ଷୈକଃ କ୍ରମମୁକ୍ତିପ୍ରଦଃ ପରଃ ।
ଅତ୍ର କୋ ମୋହଃ କଃ ଶୋକ ଏକତ୍ବମନୁପଶ୍ୟତଃ ॥ ୪୨॥

ୟସ୍ୟାନୁଭବପର୍ଯନ୍ତା ବୁଦ୍ଧିସ୍ତତ୍ତ୍ବେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତତେ ।
ତଦ୍ବୃଷ୍ଟିଗୋଚରାଃ ସର୍ବେ ମୁଚ୍ୟନ୍ତେ ସର୍ବପାତକୈଃ ॥ ୪୩॥

ଖେଚରା ଭୂଚରାଃ ସର୍ବେ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ବୃଷ୍ଟିଗୋଚରାଃ ।
ସଦ୍ୟ ଏବ ବିମୁଚ୍ୟନ୍ତେ କୋଟିଜନ୍ମାର୍ଜିତୈରୟୈଃ ॥ ୪୪॥ ଇତି ॥

॥ ଇତି ବରାହୋପନିଷସ୍ମିନ୍ନତ୍ତତ୍ତ୍ବୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୪॥

==|| ୦ ||==

॥ ପଞ୍ଚମୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଅଥ ହୈନଂ ଋତୁଂ ଭଗବନ୍ତଂ ନିଦାଘଃ ପପ୍ରୁକ୍ଷ ଯୋଗାଭ୍ୟାସବିଧିମନୁବ୍ରୁହୀତି ।
ତଥେତି ସ ହୋବାଚ ।

ପଞ୍ଚଭୂତାତ୍ମକୋ ଦେହଃ ପଞ୍ଚମଣ୍ଡଳପୁରିତଃ ।
କାଠିନ୍ୟଂ ପୃଥିବୀମେକା ପାନୀୟଂ ତଦ୍ରବାକୃତି ॥ ୧॥

ଦୀପନଂ ଚ ଭବେତ୍ତେଜଃ ପ୍ରଚାରୋ ବାୟୁଲକ୍ଷଣମ୍ ।
ଆକାଶଃ ସଞ୍ଚିତଃ ସର୍ବଂ ଜ୍ଞାତବ୍ୟଂ ଯୋଗମିଚ୍ଛତା ॥ ୨॥

ଷଟ୍‌ଶତାନ୍ୟଧିକାନ୍ୟତ୍ର ସହସ୍ରାଣ୍ୟେକବିଂଶତିଃ ।
ଅହୋରାତ୍ରବହିଃ ଶ୍ଵାସୈର୍ବାୟୁମଣ୍ଡଳଘାତତଃ ॥ ୩॥

ତତ୍-ପୃଥ୍ଵୀମଣ୍ଡଳେ କ୍ଷୀଣେ ବଲିରାୟୁତି ଦେହିନାମ୍ ।
ତଦ୍‌ଦାପୋ ଗଣାପାୟେ କେଶାଃ ସୁ୍ୟଃ ପାଣ୍ଡୁରାଃ କ୍ରମାତ୍ ॥ ୪॥

ତେଜଃକ୍ଷୟେ କ୍ଷୁଧା କାନ୍ତିର୍ନଶ୍ୟତେ ମାରୁତକ୍ଷୟେ ।
ବେପଥୁଃ ସଂଭବେନ୍ନିତ୍ୟଂ ନାମୁସେନୈବ ଜୀବତି ॥ ୫॥

ଇତ୍ୟଂଭୂତଂ କ୍ଷୟାନ୍ନିତ୍ୟଂ ଜୀବିତଂ ଭୂତଧାରଣମ୍ ।
ଉଦ୍‌ଘାଟଂ କୁରୁତେ ଯସ୍ମାଦବିଶ୍ରାନ୍ତଂ ମହାଶରଃ ॥ ୬॥

ଉଦ୍‌ଘାଟଂ ତଦେବ ସ୍ୟାତ୍ତ୍ର ବନ୍ଧୋଽଭିଧୀୟତେ ।
ଉଦ୍‌ଘାଟୋ ହ୍ୟସୌ ବନ୍ଧୋ ମୃତ୍ୟୁମାତଙ୍ଗକେଶରୀ ॥ ୭॥

ତସ୍ୟ ମୁକ୍ତିସ୍ତନୋଃ କାୟାତ୍ତସ୍ୟ ବନ୍ଧୋ ହି ଦୁଷ୍କରଃ ।
ଅଗ୍ନୌ ତୁ ଚାଲତେ କୁକ୍ଷୌ ବେଦନା ଜାୟତେ ଭୃଶମ୍ ॥ ୮॥

ନ କାର୍ଯ୍ୟା ସ୍ଥୁପିତେନାପି ନାପି ବିଶ୍ଳୁତବେଶିନା ।
ହିତଂ ମିତଂ ଚ ଭୋକ୍ତବ୍ୟଂ ସ୍ତୋକଂ ସ୍ତୋକମନେକଧା ॥ ୯॥

ମୃଦୁମଧ୍ୟମମନ୍ଦେଷୁ କ୍ରମାନ୍ନନ୍ଦଂ ଲୟଂ ହଠମ୍ ।
ଲୟମନ୍ନହଠା ଯୋଗା ଯୋଗୋ ହ୍ୟଷ୍ଟାଙ୍ଗସଂଯୁତଃ ॥ ୧୦॥

ୟମଶ୍ଚ ନିୟମଶ୍ଚୈବ ତଥା ଚାସନମେବ ଚ ।
ପ୍ରାଣାୟାମସ୍ତଥା ପଶ୍ଚାତ୍-ପ୍ରତ୍ୟାହାରସ୍ତଥା ପରମ୍ ॥ ୧୧॥

ଧାରଣା ଚ ତଥା ଧ୍ୟାନଂ ସମଧିଶ୍ଚାଷ୍ଟମୋ ଭବେତ୍ ।
ଅହିଂସା ସତ୍ୟମସ୍ତେୟଂ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟଂ ଦୟାର୍ଜବମ୍ ॥ ୧୨॥

କ୍ଷମା ଧୃତିର୍ମିତାହାରଃ ଶୌଚଂ ଚେତି ଯମା ଦଶ ।
ତପଃ ସନ୍ତୋଷମାସ୍ତିକ୍ୟଂ ଦାନମୀଶ୍ଵରପୂଜନମ୍ ॥ ୧୩॥

ସିଦ୍ଧାନ୍ତଶ୍ରବଣଂ ଚୈବ ହ୍ରୀର୍ମତିଶ୍ଚ ଜପୋ ବ୍ରତମ୍ ।
ଏତେ ହି ନିୟମାଃ ପ୍ରୋକ୍ତା ଦଶଧୈବ ମହାମତେ ॥ ୧୪॥

ଏକାଦଶାସନାନି ସ୍ଵ୍ୟଶ୍ଚକ୍ରାଦି ମୁନିସଞ୍ଜମ ।
ଚକ୍ରଂ ପଦ୍ମାସନଂ କୂର୍ମଂ ମୟୂରଂ କୁକୁଟଂ ତଥା ॥ ୧୫॥

ବୀରାସନଂ ସ୍ଵସ୍ତିକଂ ଚ ଭଦ୍ରଂ ସିଂହାସନଂ ତଥା ।
ମୁକ୍ତାସନଂ ଗୋମୁଖଂ ଚ କୀର୍ତ୍ତିତଂ ଯୋଗବିଭୂମୈଃ ॥ ୧୬॥

ସବ୍ୟୋରୁ ଦକ୍ଷିଣେ ଗୁଲ୍ଫେ ଦକ୍ଷିଣଂ ଦକ୍ଷିଣେତରେ ।
ନିଦଧ୍ୟାଦୃଦୁକାୟସ୍ତୁ ଚକ୍ରାସନମିଦଂ ମତମ୍ ॥ ୧୭॥

ପୁରକଃ କୁମ୍ଭକସ୍ତଦ୍ବଦ୍ରେଚକଃ ପୁରକଃ ପୁନଃ ।
ପ୍ରାଣାୟାମଃ ସ୍ଵନାତୀତିସ୍ତସ୍ଥାନାତୀଃ ପ୍ରଚକ୍ଷତେ ॥ ୧୮॥

ଶରୀରଂ ସର୍ବଜନ୍ତୁନାଂ ସ୍ଵର୍ଗତ୍ୟଙ୍ଗୁଳାତ୍ମକମ୍ ।
ତନ୍ନୃପ୍ୟେ ପାୟୁଦେଶାତୁ ଦ୍ୟଙ୍ଗୁଳାପୁରତଃ ପରମ୍ ॥ ୧୯॥

ମେତ୍ରଦେଶାଦଧସ୍ତାତୁ ଦ୍ୟଙ୍ଗୁଳାନ୍ଧ୍ୟମୁତ୍ୟତେ ।
ମେତ୍ରାନ୍ନତାଙ୍ଗୁଳାଦୂର୍ଧ୍ଵଂ ନାତୀନାଂ କନ୍ଦମୁତ୍ୟତେ ॥ ୨୦॥

ଚତୁରଙ୍ଗୁଳମୁତ୍ରେଧଂ ଚତୁରଙ୍ଗୁଳମାୟତମ୍ ।
ଅଶ୍ଵାକାରଂ ପରିବୃତଂ ମେଦୋମଜ୍ଜାସ୍ଥିଶୋଶିତୈଃ ॥ ୨୧॥

ତତ୍ତ୍ରେବ ନାତୀଚକ୍ରଂ ତୁ ଦ୍ଵାଦଶାରଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତମ୍ ।
ଶରୀରଂ ପ୍ରିୟତେ ଯେନ ବର୍ତ୍ତତେ ତତ୍ର କୁଣ୍ଡଳୀ ॥ ୨୨॥

ବ୍ରହ୍ମରକ୍ତଂ ସୁଷୁମ୍ନା ଯା ବଦନେନ ପିଧାୟ ସା ।
ଅଲମୁସା ସୁଷୁମ୍ନାୟାଃ କୁହୁର୍ନୀତୀ ବସତ୍ୟସୌ ॥ ୨୩॥

ଅନନ୍ତରାରୟୁଗ୍ମେ ତୁ ବାରୁଣା ଚ ଯଶସ୍ଵିନୀ ।
ଦକ୍ଷିଣାରେ ସୁଷୁମ୍ନାୟାଃ ପିଙ୍ଗଳା ବର୍ତ୍ତତେ କ୍ରମାତ୍ ॥ ୨୪॥

ତଦନ୍ତରାରୟୋଃ ପୁଷା ବର୍ତ୍ତତେ ଚ ପୟସ୍ଵିନୀ ।
ସୁଷୁମ୍ନା ପଶ୍ଚିମେ ଚାରେ ହିତା ନାତୀ ସରସ୍ଵତୀ ॥ ୨୫॥

ଶଙ୍ଖିନୀ ଚୈବ ଗାନ୍ଧାରୀ ତଦନନ୍ତରୟୋଃ ହିତେ ।
ଉତ୍ତରେ ତୁ ସୁଷୁମ୍ନାୟା ଇତାଖ୍ୟା ନିବସତ୍ୟସୌ ॥ ୨୬॥

ଅନନ୍ତରଂ ହସ୍ତିଜିହ୍ଵା ତତୋ ବିଶ୍ଵୋଦରୀ ହିତା ।
ପ୍ରଦକ୍ଷିଣକ୍ରମେଣୈବ ଚକ୍ରସ୍ୟାରେଷୁ ନାତୟଃ ॥ ୨୭॥

ବର୍ତ୍ତନ୍ତେ ଦ୍ଵାଦଶ ହ୍ୟେତା ଦ୍ଵାଦଶାନିଲବାହକାଃ ।
ପଟବହ୍ନଂହିତା ନାତେୟା ନାନାବର୍ଣ୍ଣାଃ ସମୀରିତାଃ ॥ ୨୮॥

ପଟମଧ୍ୟଂ ତୁ ଯତ୍ସ୍ଥାନଂ ନାଭିଚକ୍ରଂ ତଦୁଚ୍ୟତେ ।
ନାଦାଧାରା ସମାଖ୍ୟାତା ଜ୍ଵଲନ୍ତୀ ନାଦରୂପିଣୀ ॥ ୨୯॥

ପରରନ୍ଧ୍ରା ସୁଷୁମ୍ନା ଚ ଚତୁରୋ ରତ୍ନପୁରିତାଃ ।
କୁଣ୍ଡଲ୍ୟା ପିହିତଂ ଶଶ୍ପଦ୍-ବ୍ରହ୍ମରନ୍ଧ୍ରସ୍ୟ ମଧ୍ୟମମ୍ ॥ ୩୦॥

ଏବମେତାସୁ ନାତୀଷୁ ଧରନ୍ତି ଦଶ ବାୟୁବଃ ।
ଏବଂ ନାତୀଗତିଂ ବାୟୁଗତିଂ ଜ୍ଞାତ୍ବା ବିଚକ୍ଷଣଃ ॥ ୩୧॥

ସମଗ୍ରୀବଶିରଃ କାୟଃ ସଂବୃତାସ୍ୟଃ ସୁନିଷ୍ଠଲଃ ।
ନାସାଗ୍ରେ ଚୈବ ହୃନ୍ମଧ୍ୟେ ବିନ୍ଦୁମଧ୍ୟେ ତୁରୀୟକମ୍ ॥ ୩୨॥

ସ୍ରବନ୍ତମମୃତଂ ପଶ୍ୟେନ୍ନେତ୍ରାଭ୍ୟାଂ ସୁସମାହିତଃ ।
ଅପାନଂ ମୁକୁଲୀକୃତ୍ୟ ପାୟୁମାକୃଷ୍ୟ ଚୋନ୍ମୁଖମ୍ ॥ ୩୩॥

ପ୍ରଣବେନ ସମୁଦ୍ଭାସ୍ୟ ଶ୍ରୀବୀଜେନ ନିବର୍ତ୍ତୟେତ୍ ।
ସ୍ୱାତ୍ମାନଂ ଚ ଶ୍ରିୟଂ ଧ୍ୟାୟେଦମୃତପ୍ଳାବନଂ ତତଃ ॥ ୩୪॥

କାଲବଞ୍ଚନମେତଦ୍ଧି ସର୍ବମୁଖ୍ୟଂ ପ୍ରଚକ୍ଷତେ ।
ମନସା ଚିନ୍ତିତଂ କାର୍ଯ୍ୟଂ ମନସା ଯେନ ସିଧ୍ୟତି ॥ ୩୫॥

ଜଲେଽଗ୍ନିଜ୍ଵଳନାଛାଖାପଲ୍ଲବାନି ଭବନ୍ତି ହି ।
ନାଧନ୍ୟଂ ଜାଗତଂ ବାକ୍ୟଂ ବିପରୀତା ଭବେନ୍ନିୟା ॥ ୩୬॥

ମାର୍ଗେ ବିନ୍ଦୁଂ ସମାବଧ୍ୟ ବହିଃ ପ୍ରଜ୍ଵାଲ୍ୟ ଜୀବନେ ।
ଶୋଷୟିତ୍ବା ତୁ ସଲିଳଂ ତେନ କାୟଂ ଦୃଢ଼ଂ ଭବେତ୍ ॥ ୩୭॥

ଗୁଦୟୋନିସମାୟୁକ୍ତ ଆକୁଞ୍ଚିତ୍ୟେକକାଳତଃ ।
ଅପାନମୂର୍ଧ୍ନଂ କୃତ୍ବା ସମାନୋଽନ୍ନେ ନିୟୋଜୟେତ୍ ॥ ୩୮॥

ସ୍ବାତ୍ତ୍ବାନଂ ଚ ଶ୍ରିୟଂ ଧ୍ୟାୟେଦମୃତପ୍ଲାବନଂ ତତଃ ।
ବଲଂ ସମାରଭେଦୋଗଂ ମଧ୍ୟମଦ୍ଭାରଭାଗତଃ ॥ ୩୯॥

ଭାବୟେଦୂର୍ଧ୍ବଗତ୍ୟର୍ଥଂ ପ୍ରାଣାପାନସୁୟୋଗତଃ ।
ଏଷ ଯୋଗୋ ବରୋ ଦେହେ ସିଦ୍ଧିମାର୍ଗପ୍ରକାଶକଃ ॥ ୪୦॥

ୟଥୈବାପାଂ ଗତଃ ସେତୁଃ ପ୍ରବାହସ୍ୟ ନିରୋଧକଃ ।
ତଥା ଶରୀରଗା ଛାୟା ଜ୍ଞାତବ୍ୟା ଯୋଗିଭିଃ ସଦା ॥ ୪୧॥

ସର୍ବାସାମେବ ନାତୀନାମେଷ ବନ୍ଧଃ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତିତଃ ।
ବନ୍ଧସ୍ୟାସ୍ୟ ପ୍ରସାଦେନ ସ୍ଥୁଟୀଭବତି ଦେବତା ॥ ୪୨॥

ଏବଂ ଚତୁଷ୍ପଥୋ ବନ୍ଧୋ ମାର୍ଗତ୍ରୟନିରୋଧକଃ ।
ଏକଂ ବିକାସୟନ୍ନାଗଂ ଯେନ ସିଦ୍ଧାଃ ସୁସଙ୍ଗତାଃ ॥ ୪୩॥

ଭଦାନମୂର୍ଧ୍ବଗଂ କୃତ୍ବା ପ୍ରାଣେନ ସହ ବେଗତଃ ।
ବନ୍ଧୋଽୟଂ ସର୍ବନାତୀନାମୂର୍ଧ୍ବଂ ଯାତି ନିରୋଧକଃ ॥ ୪୪॥

ଅୟଂ ଚ ସଂପୁରୋ ଯୋଗୋ ମୂଲବନ୍ଧୋଽପ୍ୟୟଂ ମତଃ ।
ବନ୍ଧତ୍ରୟମନେନୈବ ସିଦ୍ଧ୍ୟତ୍ୟଭ୍ୟାସୟୋଗତଃ ॥ ୪୫॥

ଦିବାରାତ୍ରମବିଚ୍ଛିନ୍ନଂ ଯାମେ ଯାମେ ଯଦା ଯଦା ।
ଅନେନାଭ୍ୟାସୟୋଗେନ ବାୟୁରଭ୍ୟସିତୋ ଭବେତ୍ ॥ ୪୬॥

ବାୟୁବଭ୍ୟସିତେ ବହିଃ ପ୍ରତ୍ୟହଂ ବର୍ଷତେ ତନୌ ।
ବହ୍ନୌ ବିବର୍ଷମାନେ ତୁ ସୁଖମନ୍ନାଦି ଜୀର୍ଣ୍ଣତେ ॥ ୪୭॥

ଅନ୍ନସ୍ୟ ପରିପାକେନ ରସବୃଦ୍ଧିଃ ପ୍ରଜାୟତେ ।
ରସେ ବୃଦ୍ଧିଜାତେ ନିତ୍ୟଂ ବର୍ଷନ୍ତେ ଧାତବସ୍ତଥା ॥ ୪୮॥

ଧାତୁନାଂ ବର୍ଧନେନୈବ ପ୍ରବୋଧୋ ବର୍ତ୍ତତେ ତନୌ ।
ଦହ୍ୟନ୍ତେ ସର୍ବପାପାନି ଜନ୍ମକୋଟ୍ୟର୍ଜିତାନି ଚ ॥ ୪୯॥

ଗୁଦମେଦ୍ରାନ୍ତରାଲସ୍ଥଂ ମୂଳାଧାରଂ ତ୍ରିକୋଣକମ୍ ।
ଶିବସ୍ୟା ବିନ୍ଦୁରୂପସ୍ୟ ସ୍ଥାନଂ ତଦ୍ଧି ପ୍ରକାଶକମ୍ ॥ ୫୦॥

ୟତ୍ର କୁଣ୍ଡଳିନୀ ନାମ ପରା ଶକ୍ତିଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା ।
ୟସ୍ମାଦୁତ୍ପଦ୍ୟତେ ବାୟୁର୍ଯସ୍ମାଦ୍ବୃହ୍ନିଃ ପ୍ରବର୍ଧତେ ॥ ୫୧॥

ୟସ୍ମାଦୁତ୍ପଦ୍ୟତେ ବିନ୍ଦୁର୍ଯସ୍ମାନ୍ନାଦଃ ପ୍ରବର୍ଧତେ ।
ୟସ୍ମାଦୁତ୍ପଦ୍ୟତେ ହଂସୋ ଯସ୍ମାଦୁତ୍ପଦ୍ୟତେ ମନଃ ॥ ୫୨॥

ମୂଳାଧାରାଦିଷଟ୍ଚକ୍ରଂ ଶକ୍ତିସ୍ଥାନମୁଦୀରିତମ୍ ।
କଣ୍ଠାଦୁପରି ମୂର୍ଧାନ୍ତଂ ଶାଂଭବଂ ସ୍ଥାନମୁଚ୍ୟତେ ॥ ୫୩॥

ନାଡୀନାମାଶ୍ରୟଃ ପିଣ୍ଡୋ ନାଡ୍ୟଃ ପ୍ରାଣସ୍ୟ ଚାଶ୍ରୟଃ ।
ଜୀବସ୍ୟ ନିଲୟଃ ପ୍ରାଣୋ ଜୀବୋ ହଂସସ୍ୟ ଚାଶ୍ରୟଃ ॥ ୫୪॥

ହଂସଃ ଶକ୍ତେରପିଷ୍ଠାନଂ ଚରାଚରମିଦଂ ଜଗତ୍ ।
ନିର୍ବିକଳ୍ମଃ ପ୍ରସନ୍ନାତ୍ମା ପ୍ରାଣାୟାମଂ ସମଭ୍ୟସେତ୍ ॥ ୫୫॥

ସମ୍ୟଗ୍-ବନ୍ଧିତ୍ରୟସ୍ତୋଽପି ଲକ୍ଷ୍ୟଲକ୍ଷଣକାରଣମ୍ ।
ବେଦ୍ୟଂ ସମୁଦ୍ଧରେନ୍ନିତ୍ୟଂ ସତ୍ୟସଂଧାନମାନସଃ ॥ ୫୬॥

ରେଚକଂ ପୁରକଂ ଚୈବ କୁମ୍ଭମଧ୍ୟେ ନିରୋଧୟେତ୍ ।
ଦୃଶ୍ୟମାନେ ପରେ ଲକ୍ଷ୍ୟେ ବ୍ରହ୍ମଣି ସ୍ୱୟମାଶ୍ରିତଃ ॥ ୫୭॥

ବାହ୍ୟସ୍ଥବିଷୟଂ ସର୍ବଂ ରେଚକଃ ସମୁଦାହୃତଃ ।
ପୁରକଂ ଶାସ୍ତ୍ରବିଜ୍ଞାନଂ କୁମ୍ଭକଂ ସ୍ୱଗତଂ ସ୍ମୃତମ୍ ॥ ୫୮॥

ଏବମଭ୍ୟାସଚିତ୍ତଶ୍ଚେତ୍ସମୁକ୍ତୋ ନାତ୍ର ସଂଶୟଃ ।
କୁମ୍ଭକେନ ସମାରୋପ୍ୟ କୁମ୍ଭକେନୈବ ପୁରୟେତ୍ ॥ ୫୯॥

କୁମ୍ଭେନ କୁମ୍ଭୟେକ୍କୁମ୍ଭଂ ତଦନ୍ତଃସ୍ଥଃ ପରଂ ଶିବମ୍ ।
ପୁନରାୟ୍ତ୍ସାଲୟେଦଦ୍ୟ ସୁସ୍ଥିରଂ କଷ୍ଟମୁଦୟା ॥ ୬୦॥

ବାୟୁନାଂ ଗତିମାବୃତ୍ୟ ଧୃତ୍ୱା ପୁରକକୁମ୍ଭକୌ ।
ସମହସ୍ତୟୁଗଂ ଭୂମୌ ସମଂ ପାଦୟୁଗଂ ତଥା ॥ ୬୧॥

ବେଧକକ୍ରମୟୋଗେନ ଚତୁଷ୍ପୀଠଂ ତୁ ବାୟୁନା ।
ଆୟ୍ତ୍ସାଲୟେନ୍ନହାମେରୁଂ ବାୟୁବକ୍ତ୍ରେ ପ୍ରକୋଟିଭିଃ ॥ ୬୨॥

ପୁଟଦ୍ୱୟଂ ସମାକୃଷ୍ୟ ବାୟୁଃ ସ୍ଫୁରତି ସତ୍ତ୍ୱରମ୍ ।
ସୋମସୂର୍ଯ୍ୟାଗ୍ନିସଂବନ୍ଧାଜ୍ଞାନୀୟାଦମୃତାୟ ବୈ ॥ ୬୩॥

ମେରୁମଧ୍ୟଗତା ଦେବାଶ୍ଚଲକ୍ତେ ମେରୁଚାଲନାତ୍ ।
ଆଦୌ ସଂଜାୟତେ କ୍ଷିପ୍ରଂ ବେଧୋଽସ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଗ୍ରନ୍ଥିତଃ ॥ ୬୪॥

ବ୍ରହ୍ମଗ୍ରନ୍ଥିଂ ତତୋ ଭିତ୍ତ୍ୱା ବିଷ୍ଣୁଗ୍ରନ୍ଥିଂ ଭିନତ୍ୟସୌ ।
ବିଷ୍ଣୁଗ୍ରନ୍ଥିଂ ତତୋ ଭିତ୍ତ୍ୱା ରୁଦ୍ରଗ୍ରନ୍ଥିଂ ଭିନତ୍ୟସୌ ॥ ୬୫॥

ରୁଦ୍ରଗ୍ରନ୍ଥିଂ ତତୋ ଭିତ୍ତ୍ୱା କ୍ଷିତ୍ୱା ମୋହମଳଂ ତଥା ।
ଅନେକଜନ୍ମସଂସ୍କାରଗୁରୁଦେବପ୍ରସାଦତଃ ॥ ୬୬॥

ୟୋଗାଦଭ୍ୟାସାତ୍ତତୋ ବେଧୋ ଜାୟତେ ତସ୍ୟ ଯୋଗିନଃ ।
ଇତାପିଙ୍ଗଲୟୋର୍ମଧ୍ୟେ ସୁଷୁମ୍ନାନାତିମଣ୍ଡଳେ ॥ ୬୭॥

ମୁଦ୍ରାବନ୍ଧବିଶେଷେଣ ବାୟୁମୁର୍ଧ୍ନଂ ଚ କାରୟେତ୍ ।
ହୃସ୍ତ୍ୱା ଦହତି ପାପାନି ଦୀର୍ଘୋ ମୋକ୍ଷପ୍ରଦାୟକଃ ॥ ୬୮॥

ଆପ୍ୟାୟନଃ ପୁତୋ ବାପି ତ୍ରିବିଧୋଜ୍ଞାରଣେନ ତୁ ।
ତୈଲଧାରାମିବାଚ୍ଛିନ୍ନଂ ଦୀର୍ଘଘଣ୍ଟାନିନାଦବତ୍ ॥ ୭୯॥

ଅବାଚ୍ୟଂ ପ୍ରଣବସ୍ୟାଗ୍ରଂ ଯୁସ୍ତଂ ବେଦ ସ ବେଦବିତ୍ ।
ହୃସ୍ତଂ ବିନ୍ଦୁଗତଂ ଦୈର୍ଘ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମରନ୍ଧ୍ରଗତଂ ପୁତମ୍ ।
ଦ୍ଵାଦଶାନ୍ତଗତଂ ମନ୍ତ୍ରଂ ପ୍ରସାଦଂ ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧୟେ ॥ ୮୦॥

ସର୍ବବିଘ୍ନହରଣ୍ଡାୟଂ ପ୍ରଣବଃ ସର୍ବଦୋଷହା ।
ଆରମ୍ଭଶ୍ଚ ଘଟଶ୍ଚୈବ ପୁନଃ ପରିଚୟସ୍ତଥା ॥ ୮୧॥

ନିଷ୍ପତ୍ତିଶ୍ଚୈତି କଥିତାଶ୍ଚତସ୍ରସ୍ତସ୍ୟ ଭୂମିକାଃ ।
କାରଣତ୍ରୟସଂଭୂତଂ ବାହ୍ୟଂ କର୍ମ ପରିତ୍ୟଜନ୍ ॥ ୮୨॥

ଆନ୍ତରଂ କର୍ମ କୁରୁତେ ଯତ୍ରାରମ୍ଭଃ ସ ଉଚ୍ୟତେ ।
ବାୟୁଃ ପଶ୍ଚିମତୋ ବେଧଂ କୁର୍ବନ୍ନାପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁସ୍ଥିରମ୍ ॥ ୮୩॥

ଯତ୍ର ତିଷ୍ଠତି ସା ପ୍ରୋକ୍ତା ଘଟାଖ୍ୟା ଭୂମିକା ବୁଧୈଃ ।
ନ ସଜୀବୋ ନ ନିର୍ଜୀବଃ କାୟେ ତିଷ୍ଠତି ନିଶ୍ଚଳମ୍ ।
ଯତ୍ର ବାୟୁଃ ପ୍ଥିରଃ ଖେ ସ୍ୟାସ୍ତେୟଂ ପ୍ରଥମଭୂମିକା ॥ ୮୪॥

ଯତ୍ରାତ୍ମନା ସୃଷ୍ଟିଲୟୈ ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତିଦଶାଗତଃ ।
ସହଜଃ କୁରୁତେ ଯୋଗଂ ସେୟଂ ନିଷ୍ପତ୍ତିଭୂମିକା ॥ ୮୫॥

ଇତ୍ୟେତଦୁପନିଷଦଂ ଯୋଃପୀତେ ସୋଃଗ୍ନିପୁତୋ ଭବତି ।
ସ ବାୟୁପୁତୋ ଭବତି । ସୁରାପାନାତ୍-ପୁତୋ ଭବତି ।
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣସ୍ତେୟାତ୍-ପୁତୋ ଭବତି । ସ ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତୋ ଭବତି ।

ତଦେତଦ୍ୱରାତ୍ମ୍ୟକ୍ତମ୍ —

ତଦ୍ୱିଷ୍ଣୋଃ ପରମଂ ପଦଂ ସଦା ପଶ୍ୟନ୍ତି ସୁରୟଃ ।

ଦିବୀବ ଚକ୍ଷୁରାତତମ୍ । ତଦ୍ୱିପ୍ରାସୋ ବିପନ୍ୟବୋ ଜାଗୃବାଂସଃ ସମିକ୍ଷତେ ।

ବିଷ୍ଣୋର୍ଯୁପରମଂ ପଦମିତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥

॥ ଇତି ବରାହୋପନିଷତ୍ ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୫॥

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ଯ୍ୟଂ କରବାବହୈ ।

ତେଜସ୍ୱିନାବଧୀ ତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ୱିଷାବହୈ ॥

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

॥ ଇତି ବରାହୋପନିଷତ୍ ସମାପ୍ତା ॥

